

THE BRITISH ESPERANTIST

OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Inc.)

ISSUED ON THE 15TH OF EACH MONTH.

Vol. XIX.—No. 222.

SEPTEMBER, 1923.

Price 6d.

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (INCORPORATED).

17 HART STREET, LONDON. W.C.1.

Telephone : Museum 617.

Telegrams : "Esperanto, Westcent, London."

Late Hon. President : DR. L. L. ZAMENHOF.

President : JOHN MERCHANT.

Vice-Presidents : J. J. BOUTWOOD, J.P.

G. D. BUCHANAN.

W. E. CLAYTON, O.B.E.

Hon. Secretary : CHARLES H. EDMONDS.

Hon. Treasurer : ROBERT ROBERTSON.

Secretary : MONTAGU C. BUTLER, L.R.A.M.

Business Manager : HARRY A. EPTON.

The British Esperanto Association (Incorporated) is a Union of the Esperanto Societies throughout the Empire, and has been established for the following purposes (*inter alia*) :—To promote in every way the spread of the International Auxiliary Language "Esperanto" by—

- (a) Promoting the formation of new local Groups.
- (b) Distributing information and publishing propaganda literature.
- (c) Organising examinations and granting certificates of proficiency.
- (d) Promoting lectures and arranging for loans of collections of literature, correspondence, etc.
- (e) Promoting arrangements for Congresses at home and abroad.

Also to maintain headquarters in London, where all Esperantists may obtain information and assistance in their work.

The Association consists of "Members," "Fellows," "Associates," Affiliated Groups and Federations. The Annual Subscriptions are :—Members, 10s.; Fellows, 21s.; Associates (minimum), 21s.; they can be received for several years in advance if desired. Membership Forms and particulars of Affiliation and Life Membership on application.

Members and Fellows are entitled to receive this journal free.

There are two Examinations of Proficiency : Preliminary and Advanced. Both may be taken by Correspondence. Full particulars, with dates of the next examinations, will be sent on receipt of stamped addressed envelope.

THE BRITISH ESPERANTIST.

Hon. Editor : F. RICKETT SHELTON.

ABONO.—Abono estas komencebla je iu ajn monato. La prezoj estas : En la Britaj Insuloj, afrankite : por unu jaro, 6 ŝilingoj ; por ses monatoj, 3 ŝilingoj. Eksterlande, afrankite : por unu jaro, 6 ŝilingoj per poŝtmandato (aŭ ĉeko) aŭ 30 stampitaj respondkuponoj ; por ses monatoj, la duono de tiu prezo. Ĉiu membro de la Brita Esperantista Asocio ricevas la gazeton senpage.

Membroj de la Asocio rajtas aboni ekstrajn ekzemplerojn por 1923 po 3 ŝilingoj, afrankite. Membroj kaj Grupoj rajtas aĉeti kvantojn de almenaŭ 6 ekzempleroj de iu kuranta numero po 2 pencoj, kun aldono de sendkosto.

Oni bonvole sendu abopojn al la Sekretario de la Brita Esperantista Asocio, 17, Hart Street, Londono, W.C. 1, Anglujo.

REDAKCIO.—Manuskriptojn k.t.p. oni bonvole sendu al la Redakcio de la *British Esperantist*, ĉe la supra adreso. La Redakcio rezervas la rajton korekti erarojn de stilo, k.t.p. Ordinare oni ne resendas manuskriptojn neuzitajn.

ANONCOJ KAJ REKLAMOJ.—Pri tiu fako oni sin turnu al la Administranto de la B.E.A.

ENHAVO.

	Page
Editorial	105
Ro So	106
Du Amikoj de la Blindularo	107
Coming Events	107
London County Council Classes in Esperanto, 1923-4	108
Review	108
Nürnberg	109
Nürnberg Fakaj Raportoj	111
The Third International Congress for Blind Esperantists	111
Idoj de Orfeo	111
Wireless or what?	113
New Roots	113
Esperanto per Radio	114
Kroniko	114
Progress Abroad	114
U.E.A. Jarlibro	115
Biblioteko	115
Zamenhof-Monumento	116
B.E.A. Official Notices	116
Fako de Korespondo	116

GROUPS AND SOCIETIES AFFILIATED TO THE B.E.A.

Order of Information.—Group; Secretary; Place of Meeting, Day, and Hour.

* Denotes New Group.

- Aberdeen.**—Miss M. D. Thomson, 6 Orchard Lane.—The Training Centre, Charlotte St., Friday, 2nd and 4th, 8 p.m.
- Accrington.**—H. E. Roberts, 25 Beech St.—A.E.S. Rechabites Hall, Abbey St., Mon., 7.30.
- Addlestone (Surrey).**—Mrs. C. M. Bayliss, Ashlet Home School, Addlestone.
- Adelaide (S. Australia).**—W. L. Waterman, 26 Henley St., Torrens, 1st and 3rd Mon., 8.4 Jerringham St.
- Ashton-under-Lyne.**—W. Carter, 50 Miller St., Hurst.—P.S.A. Inst., Wed., 8.
- Banbury.**—Miss Horlock, The Lawn.—The Elms, Mon., 6-7.
- Barrow-in-Furness.**—F. J. Yeomans, 113 Oxford St.
- Bath.**—E. R. Blackett, 15 Southgate St.—Bernina Cafe, Old Bond St., alt. Wed., 7.30.
- Belfast.**—Miss McCullough, York Chalet, Earlswood Rd.—C.P.A. Assembly Buildings, Howard St., Mon., 7.30.
- Bexhill-on-Sea.**—Miss Ena Taylor, Enalea, Wickham Avenue.
- Birmingham.**—W. Smith, 12 East Pathway, Harborne.—Y.M.C.A. (2nd floor), Dale End, Wed., 6.30-6.30.
- Blackburn.**—Miss M. V. Hewitson, 4, St. Alban's Place.—Friends' Meeting Ho., King St., Wed., 7.45.
- Bolton.**—A. Catterall, 31 Huxley St.—Vegetarian Restaurant, 55 Victoria Square, 4th Thurs.
- Bournemouth.**—Howard Stay. "La Nia," Heatherlea Rd., Southbourne.—Temperance Hall, Haviland Rd., Boscombe, Thurs., 8.15.
- Bradford.**—Geo. Luscombe, 34 Parsonage Rd., W. Bowling.—Friends' Meeting House, Tues., 8.
- Brighton & Hove.**—Ad. Dorencourt, 12 College Gardens.—Ce Miss M. Reeve, 35 Montpelier Crescent, Seven Dials, Tues., 7 to 9.30.
- *West Hove & Portlady.**—F. C. Christmas, 46 Andrew's Rd., Portlady.—72 Church Rd., Hove, Wed., 7.30.
- Bristol.**—J. C. Fox, 76 Ashley Rd.—Folk House, College Green, Fri., 7-9.30.
- Buckhurst Hill (Essex).**—Miss N. A. Stacey, "Woodthorpe"—"Woodthorpe," 2nd Wed.
- Burnley.**—D. B. Shaw, 35 Ferndale St.—26, Clifton St., Westgate, open daily.
- Burntisland.**—Miss G. D. W. Scott, c/o Mrs. Todd, Belvidere, Broomhill.—Burntisland H.G. School, Mon., 6.30.
- Cardiff.**—F. S. Gammon, 14 Moira Place.—19 Paget St.
- Cheltenham.**—W. G. Phipps, "Marston," Langdon Rd.
- Chorley (Lancs.).**—Miss Brindle, 85 Pall Mall.—W.E.A. College, Mon., 7.30 p.m.
- Chitheroe.**—W. Brierley, 7 Brook St.—Market Tea Rooms, Wed., 7.30.
- Conthridge.**—J. Montgomery, 77 Chapel St., Airdrie.—Y.M.C.A. Institute, Wed., 7.30.
- Coventry.**—Miss C. O. Taylor, "Espero," 36 Stanway Rd., Spencer Park.—Co-operative Assembly Room, West Orchard, Wed., 7.30-9.30.
- Cowdenbeath (Fife).**—Thomas Stevenson, 47 Arthur Place.—Boulford School, Thurs., 7.30.
- Croydon.**—R. K. Hurgon, 32 Friends Rd.—Dennett Hall, Dennett Rd., Croydon. 1st and 3rd Tues., 7.30.
- Darwen.**—B. A. Walsh, 16 Oxford St. Adult School. Monday, 8.
- Deal.**—Herbert Sewell, College Rd. Post Office.
- Doncaster.**—Mrs. E. M. Moran, 38 Oswin Avenue, Balby.—Trades Institute, North Bridge Rd., Wed., 7.30.
- Dover.**—W. Chitty, Mildura, 51 Park Avenue.
- Dublin.**—J. J. Higgins, 23 Up. Clonbrassil St.—29 South Anne St. (P.O.R. Room), Tues., 7.30.
- Dundee.**—Alfred A. Slidders, 10 Whitehall St.
- Eastbourne.**—V. V. Sumfield, Esperanto Printery, Station St.—Cave's Cafe, 94 Terminus Rd., at 4.30, 1st and 3rd Tuesdays.
- Edinburgh.**—J. P. W. Murray, 9 Glendevon Place, Wed. at 8 p.m. in 26 Synod Hall.
- Enfield.**—Miss M. Rose, Shrublands, 349 Baker St.—Same address, Sat., 6.30-8.0.
- Exeter.**—P. J. Strong, 50 Wellington Rd., St. Thomas.
- Folkestone.**—J. Smith Clough.—13 Martello Rd., Mon., 7.30.
- Gateshead-on-Tyne.**—Geo. M. Raine, 159 Rodsley Av.—Unity Church, Tues., 7.30.
- Unity Church.**—Miss N. Gildert, 212 Windsor Avenue, Gateshead—Unity Church, Fri., 7 p.m.
- Gillingham.**—H. C. Johnson, 43 Byron Rd., 4th Mon.
- Glasgow.**—G. F. Ramsay, 18 Leyden Gardens, Maryhill.—207 Bath St., Mon. (October-April). Classes 7.30, Meeting 8.30. Apr.-Sept., Cranston's Arcade Tea-rooms, 28 Buchanan St., Mon., 5.30-7 p.m. Rambling Club, 1st Sat. each month.
- Partick.**—T. Colquhoun, 124 Dumbarton Rd.—Western Institute, Academy Buildings, Peel St., Fri., 7.30.
- Partick Y.M.C.A.**—D. Conkie, 14 Hutton Drive, 80 Govan.—Western Institute, Peel St., Thurs., 7.30. *Diservo*: 2nd Sunday (Nov.-June) 7.
- St. Rollox Co-operative.**—S. Gibson, 82 Black St., Townhead, Glasgow.—145 Giebe St., Wed., 7.30-10.
- Greenock.**—Wm. McMurren, 3 Ford Place, Finhart St.—Musical Club Bldg., 36 Union St., Wed., 8.
- Grimby.**—H. Green, 38 Garibaldi St.—L.I.P. Rooms, 53 Garibaldi St., Mon., 7.
- Halstead (Essex).**—Miss Zoe Inman, 6 Colchester Rd.
- Harrogate.**—O. Eaves, Station Parade.
- Hastings.**—J. Turner, 57 Priory Avenue.—54 Cambridge Rd., 1st and 3rd Tues., 7.30.
- Hatfield, Herts.**—Miss E. F. Forty, Greybole, 1st and 3rd Tues.
- Haworth (Yorks.).**—Miss Smith, 29 Prince St.—Council Schools, Haworth, Tues., 7.30-9.30.
- Hobart (Tasmania).**—E. F. Heritage, 35 Risdon Rd., New Town.—Eaton Bray Schoolroom, Upper Davey St., Alternate Fridays, 7.30-9 p.m.
- Huddersfield.**—Miss C. M. E. Morton, 49 Mount Pleasant St., Dalton.—Technical College, Queen St. South, Thurs., 7.45.
- Hyde (Cheshire).**—R. Barber, 39 Throstle Bank—Co-op. Soc. Guild Room, Market St., Sun., 10.45, Wed., 7.30.
- Ifford.**—Miss W. Bothwell, 78 Aldborough Rd., Seven Kings.
- Ipswich.**—W. P. Frost, 63 Upland Rd.—Municipal Technical School, Mon., 7.30.
- Keighley.**—Miss J. Longstaffe, 6 Dalton Terrace, Bradford Rd.—Friends' Meeting House, Mon., 7.30-9.30.
- Kettering.**—A. E. Smith, Garfield St.—Old Free Library Buildings, Silver St., Mon., 7.45.
- Kingston-on-Thames.**—Mrs. Hedger, 20 Orchard Rd.—Same address, Fri., 7.30.
- Leeds.**—Miss L. Briggs, West Lea, Armley.—10 Park St., Tues., 7.30.
- Leicester.**—N. Wooding, 15 Andover St.—Co-op. Buildings, Room 10, Wed., 7.30.
- Leith.**—Miss Milne, 70 Cornhill Terrace, Lochend Road.
- Letchworth.**—Miss F. M. Bartholomew, 132 Wilbury Rd.
- Liverpool.**—R. Prys Griffiths, 3 Stamfordham Drive, Garston.—White Cafe, Cook St. (Arcade), Fri., 7.15-9.30.
- London (Central).**—H. Boll, 58 Cricklewood Lane, N.W. 2.—St. Bride's Inst., Ludgate Circus, E.C. 4, Fri., 7.
- London (South).**—F. E. Wadham, 19 Grandison Rd., S.W. 11.—59 Brixton Hill, 1st and 3rd Sats., 7.30.
- Balham.**—Miss A. L. Borel, 20 Badminton Rd., S.W. 12.—Balham Educational Settlement, 47 Ramsden Rd., S.W. 12.
- Canning Town (The P.A.S. Club).**—Miss Hanbury, 454 Camden Rd., N. 7.—Lower Veness Room, Congregational Hall, Swanscombe St., E. 16, Wed., 6.30-8.45.
- "Charing Cross."**—Mrs. Farmer, 15 Queen Elizabeth's Walk, N. 16.—Same address, 1st Wed., 3.
- Chiswick.**—H. W. Smith, 93 Barrowgate Rd., W. 4.—27 Flanders Road, Bedford Park, Sat., classes 7.30-8.30, group-meeting 8.30-9.30.
- Dimanda Rondo.**—A. W. Bradbrook, 9 Cutcombe Mansions, S.E. 5.—12 South Place, E.C. 2, Sun., 3.30-6.
- Diservo.**—2nd Sunday, 3.15, St. George's Church, Hart St., Bloomsbury, W.C. 1.
- London Esperanto Scout Club.**—G. Atkinson, 97 Lenthall Rd., E. 8.
- Mildmay & Highbury.**—52 Calabria Rd., Highbury, Thurs., Class, 7.30; Group, 8.30.
- Wimbledon.**—R. A. M. Kearney, 95 Cromwell Rd., S.W. 19.—6 The Broadway, Wimbledon (supra etago) 7.30-9.30. Monday.
- Wood Green.**—T. Lane, 26 Nelson Rd., N. 5.—Wood Green Central Library, Thurs., 7.30-9.30.
- Woolwich.**—E. K. Jayne, 22 Kinveachy Gardens Charlton, S.E. 7.
- See also Croydon, Enfield, Hatfield, Kingston, Welwyn.
- Loughborough.**—G. M. Williams, 19 Ward's End.—Victoria St. Free Church, Tues., 7.
- Maidstone.**—J. Hale, 136 Wheeler St.—Dockrill's Restaurant.
- Manchester.**—G. H. Bentham, 182 Davyhulme Rd., Stretford.—Smoke Room, Palatine Cafe, 61 Oxford St., Thurs.
- (Manchester) Y.M.C.A.**—G. H. Boatte, 29 North St., Cheetham Hill.—Y.M.C.A., Mon., 8.15.
- Merthyr Tydfil.**—Miss M. Morgan, 5 Lower Vaynor Rd., Cein Coed.—Same Address, 1st and 3rd Sat.
- Mont Albert (Vic.), Australia.**—Miss K. B. Blyth, c/o Miss E. A. Sinnott, 21 Wolseley St., Wed.
- Nelson.**—S. Hirst, 48 Moore St., Thurs., 8.30-9.30.
- Newcastle-upon-Tyne.**—Geo. Shepherd, 166 Hotspur St., Heaton.—Y.M.C.A., Blackett St., Tues., 7-9.15.
- Nottingham.**—H. O. Schofield, 57 Caledon Rd.
- Perth, Australia (Nigra Cigno).**—Miss F. Cherrett, 46 Leonard St., Victoria Park.—9 Pier St., Thurs. even.
- Plymouth (Tri Urboj).**—E. Martyr, 93 Beaumont St., Stoke.
- Portsmouth.**—Mrs. M. E. Gall, 85 Arundel St.—2 Garnier St., Elementary, Tuesdays, 7.30 p.m.; Advanced, Fridays, 8 p.m.
- Preston.**—Miss Holland, 17 Watling St. Rd.
- Pymble (Australia).**—L. E. Thomson, Hope St., Pymble, Nr. Sydney.
- Rochdale.**—Miss Maynard, 69 Peel St.
- Royston.**—J. Course, F.S.M.C., Clock House.—Same address, Mon., 8.
- St. Helens (Lancs.).**—Francis Pope, 9 Devon St.—Broadway Cafe, Church St., Fri., 7.30-10.
- Salisbury.**—Miss Barnett, 34 Hulse Rd.—Osmond's Cafe, Fisherton St., alt. Fri., 7.
- Sheffield.**—Mrs. E. Bateman, 15 Edge Hill Rd., Nether Edge.—Business Exchange, Cross Burgess St., alt. Fri., 8.
- Woodseats Branch.**—634 Chesterfield Road, Tues., 7.30.
- Shipley.**—Miss M. E. Parker, 25 Wellington Crescent.—Otley Rd. Mixed School, Wed., 7-9.30.
- Sidecup.**—Miss H. G. M. Clarke, 34 Birkbeck Rd.—Christ Church Parish Hall, Wed., 8-9.
- Southport.**—Miss E. Watchorn, 6 Arbour St.—Write Secretary.
- Spenn Valley.**—Frank Wright, Hunsworth Lodge, Gomersal, near Leeds.—Museum, Leeds Rd., Millbridge, Wed.
- Stoke-upon-Trent.**—J. S. Miller, 14 Meakin Avenue, Stone.—5 Adventure Place, Hanley, Fri., 7.30-9.30.
- Torquay.**—Mrs. E. W. Wood, "Hobury," 2 Upton Vale Terrace.
- Victoria, B.C. (Canada).**—Mrs. Wicks, 6, Brown Block, Broad St.—Same address, Tues., 8.
- Walsend-on-Tyne.**—Joseph H. Murray, 13 Beech Grove.—The United Methodist Chapel, Neptune Rd., Monday, 7.
- Welwyn Garden City.**—Miss C. S. Wood, 171 Handside Lane.—21 Russelcroft Rd., Wed., 8.
- Wisbech.**—Miss E. Miller, Wistaria Ho.—The Institute, Tues., 7.30.
- York.**—W. F. Lawrence, 6 Dodgson Terrace, Acomb.—The Settlement, St. Mary's, last Mon., 7.30.

FEDERATIONS.

Lancashire and Cheshire.—J. H. L. Booth, Horrobin Cottage, Anderton, Chorley.

Midland.—Mrs. W. E. Hailstone, "Ingleside," Tile Hill Lane, nr. Coventry.

North-Eastern.

Scottish.—Miss Agnes G. Macfarlane, 234, Dumbarton Rd., Glasgow.

South-Eastern.—B. E. Long, 21 Gt. Russell St., London, W.C. 1.

South-Western.—Miss E. Hogg, Challice Well, Glastonbury.

Yorkshire.—Miss C. M. E. Morton, 49 Mount Pleasant St. Hilltop Rd., Dalton Huddersfield.

COMMERCIAL CONFERENCE AT VENICE.

Report of the Delegate of the LONDON CHAMBER OF COMMERCE

PRESENTED TO AND APPROVED BY ITS COMMERCIAL EDUCATION COMMITTEE, 22ND JUNE, 1923.

This Report is now on sale. It contains 24 pages, crown quarto. It is packed with facts regarding the commercial utility and spread of Esperanto. The finest commercial document yet published. A copy should be placed in the hands of every business man who has relations with abroad.

Price per copy, 6d.		Post free, 7d.	Prices for quantities:—		Special terms for quantities for free distri- bution. Write for details.
6 copies or over, 6d. per copy, less 2d. in 1/- discount.			Postage, 4d.		
25	"	20%	"	9d.	
50	"	25%	"	1/-	
100	"	25%	Post Free.		

Obtainable from the:

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, Inc., 17 Hart Street, London, W.C.1.

KJOKKO-SA

EKSPORTISTOJ kaj IMPORTISOJ

Terkulturaj maŝinoj kaj trenmaŝinoj,
Motoretoj agrikulturaj kaj industriaj,
Ter- kaj ĝardenkulturaj iloj kaj
medikamentoj, precipe insektmortigiloj,
Arbidoj, semoj, agronomiaj kaj arbaraj elfaritaĵoj.

!!! ONI KORESPONDAS ESPERANTE !!!

Oficejo: TOKIO, Siba-ku, Hamamacu-ĉo III-r.
TELEFONO: Siba N-ro 821 kaj N-ro 2876.

"Uyeno" Komerca Kompanio

IMPORTO KAJ EKSPORTO.
Oficejo: Marunouchi Building, Tokio, Nipponlando.

Gregg
Shorthand

THE BEST FOR ALL LANGUAGES

EASY

TO LEARN,
TO WRITE,
TO READ.

All characters light; no thickening. Vowels inserted in natural order. This makes reading as sure as longhand.
Esperanto adaptation, 1/6; post free, 1/7½.

THE GREGG PUBLISHING CO.,

7, Garrick Street, W.C.2.

TRA LA JARO.

Ni havas grandan plezuron anonci, ke la prezo de tiu-ĉi fama tutesperanta lernolibro, verkita de F-ino L. E. WADDY, B.A., kaj eldonita de la firmo DENT, estas ĵus MALALTIGITA de 2ŝ. 6p. al

2 silingoj.

(Afrankite 2ŝ. 2p.).

Ĝi enhavas 120 paĝojn, kun belaj koloritaj ilustraĵoj, kaj estas speciale taŭga por uzo en lernejoj. Speciala rabato estos farata al libro-venditoj kaj kursestroj, kiuj mendos multope.

B.E.A., 17 Hart Street, London, W.C.1.

OFERTO.

Mi ofertas:

1. 1000 bele ilustritajn poŝtkartojn por du ŝuntoj (2/2)
2. Serion de malsamaj (40-60) poŝtmarkoj polaj, ĉeĥoslovakaj aŭ germanaj, por 2ŝ. 6p.
3. Serion de polaj moneroj, feraj kaj paperaj (15 malsamaj pecoj), por 2ŝ. 6p.

Antaŭsendu afable la monon en *rekomendita letero* al:

Prof. K. KRONENBERG, Bydgoszcz, Polujo.

Use in your Commercial Evening Classes this year

Pitman's Commercial Esperanto.

The text-book recommended for the London Chamber of Commerce Examinations

Price 2/6

B.E.A. & all Booksellers.

Ciujn informojn pri la movado esperantista, pri la naciaj societoj, fakaj organizaĵoj, gazetoj k.t.p. vi trovos en la baldaŭ aperonta

JARLIBRO DE U.E.A.

Interesan legaĵon, fidelan informadon pri la okazintaĵoj en la movado, regulajn fakojn pri ŝako, filatelio kaj legindajn aldonojn vi trovos en

ESPERANTO

Oficiala gazeto de Universala Esperanto Asocio.

Kotizo al U.E.A.: Membro: 5 ŝil. M-ro. - Abonanto 12/6: M-ro. - Substanto 2ŝ. 6p.
Aliĝojn akceptas la lokaj delegitoj, kaj se ne estas:

HARRY A. EPTON, Sekretario de U.E.A., 17 Hart Street, London, W.C.1.

PUBLICITY

has never ruined a man. It has made many millionaires! It all depends upon what you have to sell. If it's good—

ADVERTISE IT in "The British Esperantist"

A STORY OF ABSORBING INTEREST

Mr. SAMIDEANO had a friend, Mr. N. E. LERNEMA, whom he had tried for years to convert to Esperanto. Time after time he sent his friend propaganda leaflets, but these always found the same resting place, the waste-paper basket. One day, Mr. SAMIDEANO had a brain wave. He sent Mr. N. E. LERNEMA a packet of **ESPERANTO BLOTTERS**, containing the famous "*Esperanto at a Glance*." He was just about to consign these to the same dire fate as the leaflets, when he hesitated, as it seemed a pity to waste good blotting paper. Like a sensible man, he placed them on his desk, but from that moment his doom was sealed.

Day after day, as he dried his letters, he could not help seeing that "**Nouns end in O, Plurals in J, Adverbs in E, Adjectives in A,**" and so forth. For some time he resisted the temptation to explore further, but, at last, human nature could stand it no longer. He felt he would go mad if he did not learn more about this wonderful language with **No Exceptions**. Therefore to put his mind at rest, he sent for a textbook, and is now bombarding his non-Esperanto friends with the same blotters which had converted him.

Have you any friends like Mr. N. E. LERNEMA? Then do as Mr. SAMIDEANO did—send them packets of **ESPERANTO BLOTTERS**. A packet of 12 Blotters costs 7d., post free. *Sufilo dirita!*

B.E.A., 17 Hart Street, LONDON, W.C.1.

**"JOSEPH RHODES, kaj la
Fruaj Tagoj de Esperanto
en Anglujo."**

Angle verkita de JOHN MERCHANT,
Prezidanto de B.E.A.

Esperanten tradukita de LOUISE BRIGGS
(Leeds).

Eldonita de la Yorkshire Esperanto Federation

Prezoj:—

PAPERBINDITA, 2/6. (2/10 AFRANKITE).

TOLBINDITA, 4/6. (5/0 AFRANKITE).

Aĉetebla ĉe

British Esperanto Association (Inc.)

17 HART STREET, LONDON, W.C.1.

THE

Esperanto

Blend of Purest SCOTCH

WHISKY.

SPECIAL NOTICE.

Owing to Government Restrictions, we have been compelled to withdraw this Whisky from general sale.

Former Clients will be supplied to a limited extent in accordance with the supplies at our disposal.

Terms and conditions on application to
BUCHANAN, SCOTT & CO.,
Garthland Street, GLASGOW.

With a

**"Facilskriba"
Krajono**

to jot down your notes,

And a

**Fontplumo
"Esperanto"**

to write your letters,

Together with a packet of

**Esperanto
Seals**

with which to fasten them,

You may go about your daily business with a firm but humble confidence that, at least as regards essentials, you are well equipped.

Facilskriba Krajono - 4s. & 9s. 6d.

Fontplumo Esperanto - 7s. 6d. & 10s.

Esperanto Seals { Oval, 100 for 1s.
Round, 100 „ 1s. 3d.

B.E.A., 17 Hart Street, W.C.1.

THE BRITISH ESPERANTIST

OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Inc.)

ISSUED ON THE 15TH OF EACH MONTH.

Vol. XIX.—No. 222.

SEPTEMBER, 1923.

Price 6d.

EDITORIAL.

"*Se estos eble, restu pacaj viaparte kun ĉiuj homoj.*"

NO form of polemics is agreeable to us. Without any attempt to preach irenics as an objective creed, holding rather that it should be a mental state, we distrust and should like to avoid all kinds of disputation, especially that futile kind which consists of articles *pro* and *con* in journals whose writers do not meet. Nevertheless we feel bound to defend our cause against a friend.

The Editor of the weekly *Wireless and Allied Trades' Review**, in his August 25th issue, very kindly published an article by Mr. H. A. Epton on "Wireless and the Language Difficulty," wherein the claims of Esperanto are stated—as Mr. Epton can state them.

The Editor comments adversely, urging, *inter alia* :—

"... it could hardly be imagined that more than an entirely negligible portion of adults would take the trouble to acquire a language with which they were entirely unacquainted and which meant no material gain to them." And, "The solution for an international radio language we still maintain may be found in teaching the present generation from the age of five, Latin."

The "still maintain" refers back to his article of July 28th, where he says, concerning international languages :—

"Their main trouble, the writer believes, is that many of their words cannot be enunciated by all palates, and some of the words included in these languages are very provocative of ridicule. For instance, in one of them who would bother to say *gatto* for gate or *cato* for cat? It seems obviously much more sane to use the English terms."

Here our friend puts forward five arguments against Esperanto.

(1) Adults will not learn it. But will they learn Latin? If it will be necessary to begin teaching Latin at the age of five, how many possessors of wireless sets would ever succeed in learning Latin, if they try? Could it be done under 7 or 8 years' continuous (spare time) study?

(2) Adults are unacquainted with Esperanto. Again, take the subscribers to his paper; how many are acquainted with Latin? And would those who are not find it easier to recognise and remember *felis* than *kato*? Further, over 50% of Esperanto roots are already known to the average English reader. Only the grammatical framework and the particles of the language require to be learned.

(3) Latin is the better solution. A committee of the *British Association for the Advancement of Science*, specially appointed, has fully investigated the question and has decided and published its decision that Latin will not answer for the purpose of an International Auxiliary Language.

(4) Some words cannot be pronounced by all palates. In this the Editor may not have meant Esperanto. We assure him that *we* have never yet met that difficulty. The present writer, in fact, has never before heard of it. The only difficulty of pronunciation that we have heard of is that of the consonant *r*, which is felt by Chinese and some Londoners. That applies to most if not all the European languages. Specially at Geneva last year we had, and generally all along the line we have some of our strongest support from Chinese and Japanese Esperantists. At the Venice Commercial Conference last Easter 28 languages were represented. At Nuremberg last month about 4,000 attended, representing 44 languages; neither there nor at any of our international congresses has any difficulty of pronunciation been put forward.

(5) Some words provoke ridicule. Why? We ask in respect of the following: one, a well-known phrase and the other specially written by experts in Latin in translation of a common commercial letter for the Committee of the British Association :—

**Wireless and Allied Trades' Review*, published by The Wireless Press, Ltd., 12-13 Henrietta Street, London, W.C.2.

1. Mens sana in corpore sano.
2. A healthy mind in a healthy body.
3. Sana menso en sana korpo.
1. Receptis his exemplis, nobis telegraphice nuntietis precamur.
2. Kindly wire on receipt of the samples.
3. Bonvole telegrafu tuj post ricevo de la specimenoj.

What is it that makes or could make sentences (1) superior? sentences (3) ridiculous? and sentences (2) would he have us say Laodicean? something to eject from the mouth with disdain or nausea? Fair play—the Editor says “some words,” but he does not give us any straight samples.

Now against Latin.

(1) Unless extensively and arbitrarily revised and amplified Latin is quite inadequate to express very many modern ideas; for example, *telegraphice* above is not Latin though put forward as stated. Obviously the two roots are Greek; and we can by no means declare that, if they had learned about telegraphy and wanted a word for it, the Romans would not have compounded a word with native roots. *Telegraphice* is on a par with the despised and fain-would-be-rejected “sociology,” abhorred of classicists. And, who would make the extensive and arbitrary revision and amplification that would render Latin possible for modern purposes? We don’t envy him or them!

(2) In view of the fact that there is no uniform international standard of pronunciation of Latin (at least 3 modes obtain) who shall decide how Latin, requiring 8 or 9 years to learn, is to be pronounced?

Once more. Latin *v.* Esperanto. *Mens sana in corpore sano*. An adjective with two different endings, two nouns of different declensions. *Sana menso en sana korpo*, or, if you like, *menso sana en korpo sana*. All adjectives in Esperanto end with a, all nouns with o. From the standpoint alone of use rather than waste of human energy, why spend 8 or 9 years learning Latin when Esperanto can be learned in 8 or 9 months? For that is literally true. Zamenhof simply took from all languages “what he thought ’e might require” (there is no theft of common property), fitted his trove into a grammatical framework which is all on a par as regards simplicity, while the commoner particles are arranged in a scientifically constructed table that can be learned by anyone in a few hours.

Lastly, not in a captious spirit, but in honest reminder of possibilities, we ask: Has the Editor of *Wireless and Allied Trades’ Review* ever tried to write his leading article in Latin?

If our friend, whom we quite sincerely thank for the space that he so graciously allotted to us, will himself investigate Esperanto,—not what is said about it, but the thing itself, we have no fear for the result and we shall gladly give him every possible assistance.

RO ŠO.

A FAMILIAR figure at Esperanto Congresses has passed from our midst. No more will be seen in the Congress Halls that white suit, that straw hat with green ribbon; no more will be heard that cheery voice. Few indeed of the early workers with the Majstro in the great cause of an international auxiliary language now remain. But a few weeks ago we were lamenting the tragic end of D-ro John Pollen, and now we miss another worker for Peace and Brotherhood.

Richard Sharpe was a cosmopolitan in the broad sense of the term. Those who are so fortunate as to possess a copy of his “*Travivaĵoj*” will find on the cover a list of the countries in which he resided for long or short periods during his long life of nearly 79 years. Born on the last day of the year, 1844, in his youth he travelled and resided in France, England, Norway, Sweden and Denmark, and afterwards visited Germany, Russia, Finland, Spain, Portugal, Morocco, South and North America, with Canada. He was acquainted with most European languages, and had crossed the North Sea more than a score of times. An excellent musician and able to sing in English, French, Esperanto, German, Swedish and Italian, he was a welcome guest at all social gatherings.

Ro Šo was a careful student and an able critic of Esperanto literature, and his correspondence with Dr. Zamenhof on grammatical points is an excellent illustration of the great care and zeal which Ro Šo threw into his work. In 1907 he returned to England from Brazil, and settled in Torquay, which he describes as “the most beautiful seaside town in England” (a description few will be inclined to dispute), and here he dedicated his life to Esperanto. The close of the war and the resumption of the international congresses gave Ro Šo the greatest satisfaction, and in 1920 he attended the 12th Congress at The Hague, and in 1921 the 13th at Prague, where he was cordially welcomed by many old friends. In April, 1922, the present writer visited Torquay, and had many opportunities of chatting with his old friend. The forthcoming congress at Helsingfors was discussed and plans proposed for the journey. Ro Šo proposed returning through Sweden, Norway and Denmark, thus renewing acquaintance with the countries in which he had lived in his youth, but it was not to be. On Sunday morning, April 9th, he attended service and afterwards lunched with the writer at his hotel. In the afternoon, while conversing in the hotel drawing-room, Ro Šo suddenly felt a sharp pain in his head, which gradually made itself felt down the left side. He said he thought it would soon pass off, and declined to see a doctor. He was taken to his rooms in a taxi, and the following day a doctor was called in who advised his removal to a nursing home. There he stayed several months, afterwards removing to Gosport, and on Whit Saturday last he was conveyed in charge of a nurse to the residence of his nephew at Coggeshall, Essex, where life gradually ebbed away. He died at 3.30 p.m. on August 1st.

J. B.

DU AMIKOJ DE LA BLINDULARO.

CU oni permesas, ke mi esprimu la grandan bedaŭron de blindaj Esperantistoj pri la morto de D-ro Pollen kaj S-ro Sharpe? Ili ambaŭ dum multaj jaroj subtenis nian karan "Esperanta Ligilo," kaj alimaniere kuraĝigis kaj efektive helpis la Esperantan movadon inter blinduloj. Neniam mi forgesos, ke antaŭ kelkaj jaroj mi sidis kun D-ro Pollen en kinema en Rouen; li tiel amuze priskribis la bildojn en Esperanto ke mi ridis la tutan tempon—tute neatendita okazintaĵo al blindulo! Oni eble memoras, ke S-ro Ro Ŝo dediĉis la profiton de sia ŝatinda verko, "Travivaĵoj" al la blinduloj. Permesu, ke ni blinduloj esprimu nian profundan simpatian al la parencoj de niaj du amitaj helpintoj!

W. PERCY MERRICK.

From Mrs. Merrick comes a letter of most sincere thanks for the care taken of them by Mr. Moy Thomas on the journey to and from Nürnberg. We will not embarrass our good friend by repeating the words, but we do say that the testimony fully justifies every reasonable faith in Mr. Thomas if he can be induced to undertake a *Karavano* to any future Congress.

ED. B.E.

COMING EVENTS.

DIVINE SERVICE in Esperanto will be held in *St. George's Church, Hart Street, London, W.C.1*, at 3.15 on *Sunday, 14th October*, when it is hoped that Mrs. Blaise will be the speaker.

Offers of help in these services, either by speaking or by vocal or instrumental solo, would be greatly appreciated.

St. Helens Esperanto Societo.—Public Meeting at 16A Bridge Street, Tuesday, September 25th, 7.30 p.m. Speakers: F-ino L. Iddon, F.B.E.A., Southport, and S-ro C. J. Jones, D.B.E.A., St. Helens. Chairman: Canon Albert Baines, M.A. Admission FREE.

La Dimanĉa Rondo.—12 South Place, Moorgate Street, E.C.2, de 3.30 ĝis 6.30 p.t.m. Babilado, temanĝeto, kantado, parolado. Paroladoj: Sept. 16an., "Babilado pri Germanujo kaj Holando," S-ro E. A. Hawkins; Sept. 30an., "La metapsiko," S-ro A. W. Bradbrook. Ĉiudimanĉe dum Oktobro kaj poste. Sekretario: A. W. Bradbrook, 9 Cutcombe Mansions, S.E.5.

South-Eastern Federation.—The Fourth Conference will be held on Saturday, September 22nd, at the Dennett Hall, Dennett Road,

Croydon, 10 minutes' walk from West Croydon Station, and accessible by tram from East Croydon, etc., or from London *via* Norbury. Hall opens at 2 p.m. At 3 p.m., ramble in Croydon, under the guidance of local samideanoj. Tea at Dennett Hall at 5 p.m., price 1/-. Those intending to be at the tea are asked to send word (direct by postcard, or through a Group Secretary) to Mr. R. K. Hurgon, 32 Friends Road, Croydon, not later than September 18th. A General Meeting of the Federation will be held immediately after tea, and at 6.30 there will be a Public Meeting and Concert organised by the Croydon Esperanto Society.

All samideanoj and friends will be heartily welcome. Norbury to Croydon trams, and London omnibus services 34 and 59, pass the end of Dennett Road. Return railway fare from London termini, 2s. 2d.

Lancashire and Cheshire Federation.—La 61a Kvaronjara Konferenco de la Federacio okazos en Bolton dum Oktobro. La daton oni anoncos pli malfrue. Ĉiuj interesatoj pri Esperanto estas petataj kaj invitataj ĉeesti. Vigla kaj fevora kunagado estas nun, pli ol iam, bezonata.

I. H. WRIGHT,

Prezidanto.

Birmingham.—Programo.—

Sept. 19.—Altgrada klaso kaj diskuto. Some common mistakes.

„ 26.—Elekta Debato: aranĝos S-ro Freeman.

Oct. 3.—Parolo. La Fundamenta Krestomatio. S-ro Milward.

„ 10.—Esperantaj Ŝaradoj: aranĝos S-ro Allsop.

„ 17.—Altgrada Klaso.

NOTU.—Nia Tutesperanta Koncerto, 31an. Okt., 7 p.t.m. Semajna kunveno, 6.30–9.30. Programo, 8 p.t.m.

Bethnal Green.—The experiment at the Bethnal Green Men's Institute in the session 1922–3 was successful enough to secure its inclusion for 1923–4. One of the students, Mr. Wm. Leonard, passed the Preliminary Examination with distinction. The Responsible Master, Mr. P. E. Wagstaffe, joined the class. The new classes begin on Monday, September 17th (Advanced), and Wednesday, 19th (Elementary), respectively. During the Enrolment Week (September 17th to 21st) an Exhibition of Books, Posters, Photographs, Journals, etc., will be held in the Central Hall, at which "spertuloj" as well as beginners will be welcomed.

LONDON COUNTY COUNCIL CLASSES IN ESPERANTO, 1923-4.

It is proposed to hold Esperanto Classes for students over 18 years of age at the under-mentioned Evening Institutes, if a minimum of 15 students enroll for each class. Fees (for Londoners), usually 10/-. The Classes open in the week commencing Monday, 24th September, and may run till Whitsun, 1924. Students should, if possible, enroll in the preceding week.

Bethnal Green Men's Institute.—Wolverley Street L.C.C. Schools, Bethnal Green Road, E.2 ('Buses, 8 and 39; Trams, 53, 55 and 57). *Elementary*: Wednesday, 7.40 to 9.40. *Advanced*: Monday, 7.40 to 9.40. *Instructor*: Mark Starr. *Fee*: 1/-. For men only.

Highbury Commercial Institute.—Laycock St., N.1. *Station*: Highbury (N.L.R. or Tube). *Elementary*: Wednesday, 7.30 to 9.30. *Advanced*: Thursday, 7.30 to 9.30. *Instructor*: E. E. Yelland.

Marylebone Commercial Institute.—Upper Marylebone St., Gt. Portland St., W.1. *Station*: Goodge St. (Tube). *Elementary*: Tuesday; *Advanced Conversational*: Thursday, 7.15 to 9.15. *Instructor*: M. C. Butler.

Woolwich Commercial Institute.—Bloomfield Rd., S.E.18. *Station*: Woolwich Arsenal (S.E. & C.R.). Tuesday, 7.30 to 9.30. *Instructor*: P. Carter.

London Members of the B.E.A. are asked to support these Classes themselves and to bring others; and thus keep the flag flying in London.

A Public Lecture will be held on Thursday, 20th September, at 8, in the Hall of the "Marylebone" Commercial Institute, Upper Marylebone Street, London, W.1 (*Tube Stations*: Goodge Street, Portland Road, Warren Street, Oxford Circus). *Speaker*: Montagu C. Butler. *Subject*: **Esperanto as a Factor in Modern Life.** Questions invited. Admission free.

NEW ESPERANTO CLASS.

Whitehall Place School, Forest Gate (near Forest Gate Station, G.E.R.). Mondays, 8 p.m. Opening night, 10th September, 1923. *Fee*: 1/-. *Teacher*: James Gourlay, F.B.E.A. (71 Godwin Road, Forest Gate, E.7). Most of the prospective students are members of the Forest Gate Branch of the National Union of Railwaymen.

The West Ham Borough Council could not introduce Esperanto into the Evening Schools officially, owing to "economy," but they have given free use of a classroom.

REVIEW.

MASINFKA Esperanto-Vortaro Prielementa. Germana Eldono (Esperanta-Germana kaj Germana-Esperanta), de Eugen Wüster. Eldonita de Ferdinand Hirt & Sohn, 1923; cm 17 x 12, pp. 104.

Tiu vortaro estas grava aldono al la teknika literaturo Esp-a; eĉ negermanaj Esp-oj trovos ĝin tre utila, kaj devas nepre ĝin aĉeti.

Por malaltigi la koston, la eldonisto uzis la principon de nombroreferencoj, elpensita de S-ro D-ro Dietterle: anstataŭ doni esp-an tradukon post germ-a vorto, en la germana-esperanta parto, oni donas nur nombroreferencojn, kiu montras la paĝon sur kiu oni trovas la tradukaĵon en la esperanta-germana parto, kaj ankaŭ la ordonumeron de tiu tradukaĵo sur la dirita paĝo. Tiamaniere la volumo kunigas sur la malplej granda spaco esp-germ-an kaj germ-esp-an vortarojn. La aranĝo estas tute simpla kaj praktika.

La tradukoj estas ĝenerale bonegaj, kaj estas interese trovi, ke la aŭtoro prave uzas la simplan finon *o* tie, kie oni uzas tro ofte kaj nenecese *eco aŭ ado*—2.43. Mi ne tre ŝatas *animo* (de ŝnuro), kiel traduko de *Seele*, kvankam *Verax* ankaŭ uzas ĝin. Mi preferas doni al tiu vorto nur la signifojn donitajn de Kabe. Kial ne, *Kerno*? 2-67. Mi ne konsentas, ke *vinco* estas preferinda al *argano* (angle, crane), ĉar ĝi pli bone tradukus la anglan *winch*, t.e. nur parto de argano. La aŭtoro preferas *gruo* al *argano*. Sed *gruo* estas birdo, kaj se oni uzas la vorton *argano* (*Verax*, Fulcher, k.t.p.) neniu eraro povas okazi. 3-4. Ĉu estas dezirinde uzi *bastarda* por kvalifiki specialan fajlilon? 4-22. *Brazi*. La aŭtoro preferas *luti*. Ŝajnas tre necese diferencigi inter: *Brazi* = kunfiksi metalajn per alia metalo aŭ alojo fandita; *Soldi* = kunfiksi du metalajn pecojn varmigante ĝis fandigo; *Luti* = kunfiksi du ŝtonecajn pecojn per speciala pasto. (*Verax*): *Veldi* (42-42), germ. schweissen; angle, to weld, eble estus utila vorto: Fulcher uzas *kunforĝi*. 52-45. *Schubfestigkeit* = rezisto kontraŭ tondo. Mi ne ŝatas la vorton *tondo* rilate al shearing stress (angle) aŭ effort tranchant (fr), k.t.p., sed mi scias bone ke la demando estas iom malfacila. 80-4. *Spannung* = tensio. Multaj Esp-oj opinias ke la vorton *tensio* oni rezervu por elektra demando. Tensio entenas ideon de tiro, kaj estas strange trovi kunmetitan esprimon tian, kia *premotensio* (38-67), ĉar ĝi enhavas samtempe ideon pri tiro kaj pri premo. Estas vere, ke las vorto *streĉo* ne estas multe pli taŭga, kiam ĝi rilatas al premo. Teknikistoj bezonas specialan vorton por traduki la francan "effort" rilate al interna agado de fortoj, ĉu premaj, ĉu tiraj, ĉu tranĉaj. Eble *streno*, aŭ *eforto*, taŭgus.

Ni esperu ke pliajn similajn vortarojn teknikajn eldonos la dirita firmo.

T. J. G.

ŬOAGO.

We much regret to learn, just as we are finally closing our matter for this month, that our friend Col. W. A. Gale has been seriously unwell. We have seen a cheery message from him, but we are sure our readers will join with us in wishing him a speedy and complete recovery.

NÜRNBERG.

NO matter how often one visits the International Congresses, one cannot avoid being struck by the novelty of so many people of diverse race, speech and original environment mingling together on friendly terms in what is to the vast majority of them a strange town. The general atmosphere of intense, quiet welcome as at The Hague, the unlimited friendliness of Prague, the splendid organisation that created such a feeling of at-home-ness at Helsinki, and now the sense of vast difficulties overcome in this modern and yet ever antique city of Nürnberg, all these fail to efface a feeling of wonder that so many and so various are collected together from all over the world, united by a common idea, reciprocating a common goodwill.

Only the English are recognised—by their bad pronunciation—and you may talk with any, the next man or woman, and have only the colour of hair, or facial contour or general build to mislead you as to the nationality of your friend of the moment. Friend he or she certainly will be if you speak THE LANGUAGE.

I shall not occupy space writing of the city itself; that is done far better in the *Kongresa Libro*; and for summary, a good summary, there is Mr. Page's article in the July number of the *British Esperantist*. Nor shall I spend overmuch concerning the various business meetings that took place; that, no doubt, will be done, as it mostly is, to perfection, by "ESPERANTO."

This will endeavour to convey to English readers some general impressions, which it is hoped will be valuable, more or less, in at least two ways; first, to show those who have never been to a Congress that it is a real living thing of vital importance in all respects; secondly, to remind those who went, and who will perhaps go at some future time, that the success of such a gathering depends ultimately on those who do go, much more than on those who, being already there, wherever it may be, have worked to make it all possible. Worked, I say! Worked, laboured, day and night, toiled unceasingly, week in, week out, for months previously, not from any mean or meagre local patriotism, but with high aims, large prevision, magnificent self-sacrifice.

No one who thought at all could reasonably expect that the journey thither could be as easy, as comfortable, as certain, sure and rapid as in pre-war days. Complaints on that score are simply out of court. Having got there, and having finally found or had found for you a resting place, what was the position?

"What are we going to do?"

"Well, in the first place what have you come for? You remember 'Kiel la antikvaj Hebreoj tri fojojn ĉiujare kunvenadis en Jerusalemo, por vigligadi en si la amon al la ideo monoteisma, tiel ni ĉiujare kunvenas en la ĉefurbo de Esperantujo, por vigligi en ni la amon al la ideo Esperantisma. Kaj tio ĉi estas la ĉefa esenco kaj la ĉefa celo de niaj kongresoj.'"

"This is the only holiday I shall get this year."

"Very well. You have your Congress book, you can get a complete program of events over at the Kongresejo, and Meyer has done the thing thoroughly. Wagner, a Madrigal concert; a concert by the Blind which it is your bounden duty to support; a vocal concert, an instrumental concert; a costume ball, a kinema, a banquet; a Sunday service on Saturday, an all-day excursion on Sunday; a really great play; and, the City itself, with sundry 'guidings' so that you shall not lose yourself or miss what is best worth seeing."

"Righto! Ĝis revido!" And that is the sum total of a certain portion of the crowd's Esperantism.

For my part, I cannot criticize; in fact I sympathize. There are others. There are, who really wish to attend, comprehend, take part in the *Laborkunsidoj*. And,—“The business meetings don't take up all the time, do they?”

Now there are two simple scientific axioms that you have to remember here just as you would remember them at home:—

(1) No human being can be in two places distant from each other at one and the same time.

(2) No two human beings can ever occupy the same place at the same time.

If you want to hear the speeches at a business meeting, held in a vast hall capable of seating over a thousand listeners, and even more of the others, you will want a seat in the front or nearly so. If you want a front seat you must be there to secure it. Every Congress member has the right to get there first and so secure a front seat. You are free to do so if you choose, but there are some hundreds of others, and some of them will be early.

Some were. Well before time came Ledermann, oozing energy, determined to smile, perhaps feeling measurably happy that all his efforts will not be wasted. For months he has “scorned delights and lived laborious days and nights for this fair guerdon” and he will pay the price after the Congress; not even his abounding energy is exhaustless, as I can see. And there comes Dietterle, striding along as if his foot were on his native heath; and Nylen, keen as ever, albeit he is beginning to feel the weight of the years, though he does not like to think so; then Butler, falling along, rather than walking, and looking as radiantly happy as if he had the right to be that; and yes, that surely is Kleider with that twinkle in both his keen eyes; Brutus and Cassius; and that must be Applebaum, by his it is! Bustling along as if he were trundling down Water Street, followed by Jackson Coleman hustling along as if here he were rolling up Fleet Street, and both of them looking quite important. Miss Clarice Taylor is late for her. Miss Mary Riley.

It is good to catch sight of Mr. and Mrs. Merrick, and then comes Moy Thomas looking very worried.

“Ne turmentu vin S-ro! Vi sukcese havigis la karavanon ĉi tien.

“Nu . . . sed pripensu la malfacilaĵojn. Ni . . .

“Tute ne: forgesu ilin, ili pasis, kaj la afero nun iras sufiĉe bone. Kial memoru ĉagrenojn?”

I appeal to a bystander. “Jes! Tiu estas D-ro Steche. Li estas granda homo, sed la ekonomia pozicio . . .” I don't talk politics in Nuremberg. Privat, calm and debonair comes almost racing along with one I do not recognise, and the perpetual undercurrent of “sed la politika situacio” is so near the surface that if one does ask about a great man it manifests itself there and then.

Pitiable! This is an International Congress, and its underlying idea is world-peace.

Inside, someone is talking, that is, making a speech.

It does seem a pity that so many hundreds should come in who do not really want to listen; so many hundreds cannot possibly hear; so many hundreds who ought to be stimulated to higher and keener interest and might be so stimulated given proper circumstances, are already getting bored. Already some are whispering to others.

There is much to be said for the idea of a Congress for delegates only; that is for representatives of groups, federations and national associations; who,

being of set purpose commissioned to attend the *Laborkunsidoj* will not regard the Congress merely as a holiday plus a little trouble.

If the business could be conducted by such it seems to me that it ought to be much more businesslike and much more effective. As things are here at the moment the eminentuloj will practically decide what is to be, or be done, and a sufficient number of hands will always be held up to justify them.

Otherwise the *Kunsidoj* are frankly, tiresome affairs. (Of course, I except such a speech as Dietterle made at the Malferma, and Privat always excepts himself; and, the sight of that pathetic figure, so gracious, so joyous in her great sorrow, Madame Zamenhof,—one would not for gold miss the honour of joining in the salute of welcome to her).

But, unless you can really and easily hear what is going on, the *Kunsidoj* can be and mostly are simply boresome. On the other hand, to get together 3,000 or 4,000 people from all the nations of the world, speaking one tongue, (and, except the English, they mostly do speak Esperanto even in the streets and to their own nationals) that is far too great a matter to be regarded lightly, much too important to let drop. When, however, the vast majority of them cannot hear what is going on, is it any wonder that they go out? Can one be surprised that there is a constant stream of passers-in and passers-out?

So I am moved to ask: Cannot some compromise be arrived at? some modification of the present plan be arranged?

Let it be frankly recognised that for a very large number this is an annual holiday, and nothing more. A very large number could not be trusted with a delegate's commission and would not accept it if it were offered to them. A considerable number could be trusted and would feel themselves honoured. Could not the K.K.K. suggest to all national societies that they appoint some *bona fide* delegates; that as far as possible they secure, as delegates of groups, clubs, federations and the like, earnest men and women amply commissioned. Then arrange that the names of such be advised in sufficient time so that seats in the front rows might be definitely reserved for them? If such reserved seats were allotted to some extent proportionately to the total membership of a national association, to some extent in order of application, I think that ought, in time, to bring about a much more effective audience than is possible now.

I am strongly impressed by the generally perfect command of the language that is shown by most of the speakers. Beyond all question, Esperanto is for them a living language. Of almost all of them one might say: "He speaks it like a native." Even more, when wandering around the streets, on the excursion, at the Theatre before the play commences, I think I hear a far more sure and easy use of Esperanto than ever before. The value of all this for *propagando*, *varbado*, for encouragement of newcomers, for stabilisation and equalisation of pronunciation must be incalculable. It ought to be, and certainly in my judgment it tends to become a little matter of pride in any speaker that no one can recognise his nationality. That is all to the good. I have met several who quite gladly boasted of that, and I sympathize with them. One ought to be able to go through the Congress without being found out! Still there are thousands who can use the language with real facility who yet go to the Congress for a holiday, and whose very presence there may at any time confirm in his faith some half-doubting wholly diffident newcomer who only needs to be made to feel at his ease to, in fact, become so! A very short time in the company of such crowds

as are here will suffice to loosen the tongue to the full extent of its achieved vocabulary. If, therefore, you have done the preliminary work thoroughly and conscientiously, there is nothing like a Congress to make you talk; and the drudgery that you have previously put in over grammar and exercises pays for itself cent. per cent.

Nevertheless, there is an enormous business at the back of it all. And, there is the aim, the ultimate purpose, which all the *Intelektaj Komisionoj* in the world will never suppress, ignore it how they may.

Even the *Fakaj Kunsidoj*,—small gatherings, some of them, of circumscribed outlook and limited intention,—may all help somewhat, while a few, a very few, using Esperanto solely to propagate their pet ideas may also somewhat hinder, yet not for long.

But the *Fakaj* which, realising that departmental work requires for its proper accomplishment and evolution departmental experts, are undertaking or in any way working towards departmental *vortaroj* may prove to be of the highest value. For there is no question that we need an extension of our scientific and commercial vocabulary at the earliest possible moment.

At the propaganda meeting for the Nuremberg civitanoj there were about 20 speeches of 3 minutes each, a few in German, the remainder in Esperanto, those being translated into German by Isbrucker and Ledermann alternately. No doubt the outstanding item was the speech by Dr. Fischer of Roumania which, being obviously humorous, was received with delight by the audience and sincerely applauded. What a wonderful gift is the gift of humour and how I envied him!

Of the amusements of the Congress perhaps it will be sufficient to say that the audiences were mostly content. I did not visit the Wagner concert. The Madrigals, rather heavy and solemn, were so different from our beautiful old English madrigals, which are generally light and joyful, that I was somewhat out of touch, in spite of their well nigh perfect tonal and temporal rendering. The Instrumental Concert sent Butler away beaming, and I don't wonder. It was a marvellous performance to an Englishman. Also the arrangements at Nuremberg are so perfect that you suffer no distraction. Music is a serious matter and they treat it with most serious respect.

Natan la Saĝulo was as complete a success as could be expected. None but the very highest talent could render Natan adequately; that is, render visible what Lessing, steeped in mediaeval history, had realised in his mind; while Saladin is a character so far removed from modern life, counting that as beginning sometime since the age of Columbus, that even Lessing, to my mind, did not fairly realise Saladin.

Paradoxically, the most essentially Esperanto thing was the excursion to Rothenburg. No business to think about, only the sense of *frateco* to enjoy. There, to pass out of modern life right into contact with the "congealed spirit" of the middle ages was a weird experience. Universal brotherhood in the presence of these towers, walls, gates?

"Kaj homoj vere vivis en tiuj kuriozaĵoj?"

He missed my point.

"Certe, S-ro: homoj ankoraŭ vivas tie."

Was it not Burke who said that the faculty of wonder is one of the rarest?

On the whole the Congress justified itself and amply justified the vote at the last meeting that it be repeated next year. But O, where? For Sofia, 23 deg. E. long., means over 1,300 miles travelling; even Vienna is 16 and a bit, kaj mi tute ne ŝatas tian veturadon, aŭ la elspezon necesan por tio.

R. A. D.

NÜRNBERG FAKAJ RAPORTOJ.**Kristana Esperantista Ligo Internacia.**—

Partoprenis ĉe la fakaj kunsidoj dum la XVA. Universala Kongreso de Esperanto en Nürnberg oficiala delegito de la Universala Komitato de vastega organizo: La Tutmondligo de Kristanaj Asocioj de Junaj Viroj (Y.M.C.A.), kiu enhavas preskaŭ 9,000 lokajn grupojn kaj proksimume 2 milionojn da membroj en ĉiuj partoj de la tero. Ĝi nun estas konstante reprezentata en la Kristana Esperantista Ligo Internacia per sia delegito S-ro R. Horner (Genf.) kiu feliĉe estas fervora kaj entuziasma Esperantisto. La Ĝenerala Kunveno de la Kristana Esperantista Ligo Internacia konfirmis kiel oficialan organon "Dia Regno," kaj elektis specialan agadkomitaton kun jenaj tri anoj: P. Hübner, Bergstr 1A, Quedlinburg (Germanlando); H. A. Luyken, 23 Arcadian Gardens, Wood Green, London, N.22 (Anglujo); R. Horner, 3 Rue Général Dufour, Genf (Svisujo).

**THE THIRD INTERNATIONAL
CONGRESS OF BLIND ESPERANTISTS.**

DURING the week of XV-a at Nuremberg, 92 blind Esperantists from 12 or 13 countries with 28 friends and guides held meetings at the Nuremberg Blind Institution to receive reports concerning the progress of the education of the blind in various countries and to discuss means of affording international help and encouragement to those engaged in training the blind. Among the recommendations approved were the foundation of a Universala Esperanta Asocio por Blinduloj and also an international association of blind musicians, of which Esperanto should be the official language. One of the chief objects of this latter society will be to study the modifications in Braille musical notation, which, with slight variations, have been accepted in England and America, and if possible promote an international system of writing music for the blind, which shall be acceptable throughout the world. The members of the "tria Blindula" visited the Siemens-Schuckert works, where some 25 blinded soldiers are permanently employed in making electric meters. Like our own St. Dunstaners, these men are determined to make the best of life, and one could not help admiring the consideration shown to them by their employers. The blind Congressists attended the chief meetings of the XV-a, and many of them took part in the excursion to Rothen-

burg, where they had an opportunity of mixing with seeing Esperantists. Herr Joseph Kreitz, who, through "Esperanto Ligilo," had worked up the "Tria", was made its President.

W. P. MERRICK.

IDOJ DE ORFEO.*

CIU nacio havas spiriton kies influoj aperas en ĝia literaturo kaj la lingvo nacia estas la ilo per kiu la homoj esprimas la nuancojn de la vivo de tiu spirito. Oni povas kompari la Esperantistaron al nacio—internacia nacio—kies spirito estas la internaciismo, la homaranismo, la fratamo, kiel vi volas. La Esperanta lingvo estas la esprimilo de tiu homaro, per kiu ĝi prezentas al la mondo siajn pensojn, siajn idealojn, siajn esperojn.

En la vivo de ĉiu nacio venas speciale gravaj horoj, ĉu mallumaj ĉu brile lumaj, kaj estas ofte en tiuj horoj ke la grandaj pensantoj verkas siajn ĉefverkojn. La unutona ebena irado de la homa vivado ne ofte instigas al majstraĵoj. Precipe estas krizo en la vivo de nacio aŭ en la vivo de la individua homo, kiu kreas la senmortajn verkojn; ili estas rezulto de inspiro, de pensoj naskitaj de tiu grava krizo. Tamen la esprimado de noblaj pensoj estas diversspeca. Ĝi povas esti la simpla elokventa prezento de la pensoj enfluitaj la cerbon; aŭ ĝi povas esti la zorge studita kaj aranĝita vortbildo de tiuj pensoj. El la du la unua estas preferinda.

Kiam oni metis en mian manon la libron "Idoj de Orfeo," unue trafis min la dikeco de la volumo. Turninte al la fino de la rakonto mi trovis la paĝnumeron 540 kaj tuj pretigis min por teda vagado tra ŝajne senfinaj paĝoj de enuigaj frazoj, pretigis min al la korbato kiu sekvas la unuan renkontiĝon kun nova kuraĝa neologismo, pretigis min por la zorga korektado de multaj preseraroj por ke la lernanto en kies manoj la volumo eble poste falos, ne eluzu la fortojn per serĉado en vortaroj por radikoj tie netroveblaj.

Kun sentoj pri kiuj ne hontus martiro mi legis la "Enkondukaj paroloj." Vi ankaŭ legu!

"Estis iam du monaĥoj, kiuj devis fari pilgrimadon al sankta loko por esti senpekgataj, kaj ĉar iliaj pekoj estis gravaj, la monaĥoj devis pilgrimi kun pizoj en la ŝuoj, por ke ilia irado estu kiel eble plej doloriga. Ili tamen ekpilgrimis. Unu el ili iradis kun granda peno, ĉar la malmolaj pizoj tre doloris liajn piedojn. La alia tamen marŝadis kun ĝoja vizaĝo kaj kvazaŭ 'pizoj' tute ne ekzistis. Post

*"Idoj de Orfeo." Originala romano de H. J. Bulthuis. Rekomendita de E. L. A. Rekomencita de la Akademio 1923. Havebla ĉe B.E.A. 5/- afrankite.

longa pilgrimado, alveninte al sia celo, ili povis demeti la ŝuojn kaj eljeti la pizojn. Nun la monaĥo, kiu estis marŝinta kun tiom da doloro, ekvidis, ke lia kunulo eljetis el siaj ŝuoj platigintajn pizojn, kaj li demandis al li klarigon. Ho, diris la ĝoja monaĥo, mi devis, kiel vi, pilgrimi sur 'pizoj,' sed mi kuiris ilin antaŭ ol meti en la ŝuojn. Per tio ili fariĝis molaj kaj ne ĝenadis min dum mia marŝado al ĉi tiu sankta loko.

Kara leganto, pesimismo kaj kredo al fatalismo malagrabiligas la vivon, tial imitu dum via 'pilgrimado' la ĝojan monaĥon. Se mia romano povus instigi vin al tio, mi estas kontenta, ĉar tiam mi ne verkis sen celo kaj sen frukto."

Nun aŭskultu al la titoloj de la Partoj: *La Insulano*; *La Trovito*; *La Cirka Knabo*; *Don Kihoto kaj Sanĉo Panza*; *Idoj de Orfeo*. Antaŭ nelonge mi aŭdis tre eminentan samideanon uzi la verbon "intrigi" por esprimi la novan sencon kiun donis al ĝi miaj fratoj recenzistaj en kelkaj naciaj lingvoj; t.e. agrable perpleksi, trafi la imagon aŭ la scivolemon. Nu, mi konfesas ke tiu antaŭparolo "intrigis" min kaj mi ne estis kontenta ĝis mi finis la legadon de la bela rakonto.

La verko ne estas majstraĵo se oni juĝas per nacilingvaj verkoj. Mi baldaŭ konkludis ke neniue grava krizo naskis la rakonton kaj tiun konkludon subtenis la detaloj pri la vivo de la aŭtoro kiun presis unu el niaj gazetoj lastatempe.

En mian memoron, tamen, venis la vortoj de tiu granda serĉinto por la vero, John Ruskin, en "Sezamo kaj Lilioj":—

"Libro estas esence afero ne parolita sed skribita, kaj skribita ne kun la celo de nura komunikado sed de daŭrado. La parol-libron oni presas nur ĉar ĝia aŭtoro ne povas alparoli samtempe milojn da homoj—se li povus li tion farus—la volumo estas nur multobligo de lia voĉo. Vi ne povas paroli al via amiko en Hindujo, se vi povus vi tion farus, vi skribas anstataŭe; tio estas nur transporto de la voĉo.

Sed libro estas skribita ne nur por multobligi la voĉon, ne nur por transporti ĝin sed por daŭrigi ĝin. La aŭtoro havas ion por diri kiun li sentas vera kaj utila. Kiom li scias ankoraŭ neniue diris ĝin, kiom li scias neniue alia povas diri ĝin.

Li devas diri ĝin, klare kaj melodie se eble, klare ĉiaokaze. En la resumo de sia vivo li trovas ke ĉi tio estas la afero aŭ aro da aferoj evidenta por li—ĉi tio estas la ero de vera scio aŭ vido kiun lia porcio de sunbrilo kaj tero permesis lin alpreni al si.

Li sopiras ĝin eternigi, gravurus ĝin sur roko se li povus, dirante, 'Tio ĉi estas la plej bona el mi, cetere, mi manĝis kaj trinkis kaj dormis, amis kaj malamis kiel alia, mia vivo estis kiel la vaporo, kaj ne estas; sed tion ĉi, mi vidis kaj sciis; tio ĉi, se io mia, indas vian memoron.'

Tio estas lia 'verko,' ĝi estas laŭ lia malgranda homa mezuro kaj laŭ kioma grado de vera inspiro estas en li, lia enskribo aŭ Skribo. Tio estas Libro."

"Idoj de Orfeo"—jen Libro! Niaj originalaj verkoj ĝis nun konsistis plejparte el kvazaŭ-romanoj kiuj propagandas iaajn ideojn,

iajn "ismojn" aŭ el rakontoj pri bonmoruloj simile al tiuj kiujn oni kutimis doni al junuloj en la lasta jarcento. Sed jen rakonto kiu en nacia lingvo ja altirus atenton kaj trovas legantaron.

Mi ne intencas fari liston de preseraroj, liston de neologismoj, kulpigi la aŭtoron pro tiu aŭ alia persona prefero rilate al lingvaĵo aŭ gramatiko. Tion mem povas fari la leganto se li volas.

Tamen, la fino de la rakonto ne tute plaĉis al mi. Unue, la enkonduko de taglibro en Esperanto (verkita en 1889-1902) iel mal-kontentigis min, kaj la propagandaj paroloj pri la lingvo ŝajnis en ne ĝusta loko. Plue, la maniero de forigo de Johano ankaŭ al mi ŝajnis ne necese fantazia kaj nekredebla.

Sed, oni mem juĝu. La verko indas legadon kaj eĉ se generale la verko ne trovas aprobon sendube la aŭtoro ridete kuiras siajn pizojn, kontenta en la fakto ke lia verko staras en aparta fako en nia ĝisnuna literaturo!

Por montri la lertan kapablon de la aŭtoro priskribi pensojn kaj sentojn, mi citas:

(*Knabo en boato perdas la konscion, estas trovata de ŝipanaro kaj poste rekonsciigas*).

"Mi ne memoras, ĉu estis frue aŭ malfrue, vespere aŭ nokte, ĉar mi preskaŭ ne havis forton por pensadi aŭ rigardadi.

Ŝajnis fine al mi, kvazaŭ neĝadus, sed la neĝeroj estis nigraj kiel fulgo. Pli kaj pli dense tiuj neĝeroj falis sur min, ĝis la tuta ĉirkaŭaĵo fariĝis nigra kiel la nokto. Stranga zumado plenigis miajn orelojn; mi penadis aŭskulti, kio ĝi estas, sed la fortoj forlasis min kaj mi perdis la konscion

Longa tempo pasis kaj refoje mi aŭdis tiun zumadon. Mi konfuze pensis pri Lazaroni, (*knabeto en rakonto al kiu li antaŭ nelonge aŭskultis*) kiu estis lulata per la sama zumado, kaj fine mi imagis esti Lazaroni mem kaj volis eksidi por rigardi, ĉu la nigraj manoj jam enŝoviĝis en mian ĉambron; sed mi ne povis movi min kaj mi estis tiel malforta, ke mi nur kun peno povis malfermi la okulojn. La zumado ne ĉesis, kaj estis tiel mallume, ke mi vidis nenion, kaj malklare mi memoris pri nigraj neĝeroj, kiuj estis ŝutataj sur min Ĉu la nigraj manoj ŝutis ilin? Mi klopodis pensi pri tio, sed ne povis. Mi volis voki, sed mia lango gluiĝis al la palato de mia buŝo, kiun mi malfermis, sed eĉ plej mallaŭtan sonon mi ne kapablis eligi. Intertempe la zumado daŭradis plenigi miajn orelojn. Mi volis levi la manojn por forigi la nigrajn neĝerojn, sed la forto mankis al mi; tro dika tavolo de tiaj neĝeroj kuŝis sur ili. Refoje mi malfermis la okulojn, kaj la nigra ĉirkaŭaĵo iom heliĝis. La dika tavolo sur miaj manoj perdis la nigran koloron, kaj ŝanĝiĝis en blankan Ĉu la blankaj manoj faris tion? Ĉu vere mi estis Lazaroni?"

CHARLES H. EDMONDS.

Special attention is drawn to the lists of Classes on page 108. Teachers and others may well remember such a book as the above, which appears to be a real addition to our Literature. We have a lot of faith in Mr. Edmonds' judgement.

WIRELESS OR WHAT?

INDIRECTLY in reply to our paragraph under above heading in our last there has come into our hands from Dr. Pierre Corret an important note for which we gladly make space. With regard to his idea of one word for "X-Rays" and "Wireless" we put a question to a physicist of our acquaintance and received the following reply:—

"I don't know what the politics of the matter may be from an Esperanto standpoint, but if, as a practical move you adopt Dr. Corret's suggestion it will be one of the most common-sense things you have done or could do."

We certainly think that this and similar questions must be resolved from that point of view. Common sense in the last resort is common sanity, and we must endeavour always to conserve our powers at the nearest point of contact with the common *wholeness*. Dr. Corret says:—

La argumentoj de S-ro Long tute ne tuŝas min koncerne la uzadon de ordinaraĵ radikoj kun nova senco en teknika lingvo. Ekzemple, antaŭ kelkaj monataj, S-rino Flourens skribis al mi pri teknika traduko de la sporta vorto "match." Laŭ mia opinio, la ĝusta traduko povas esti nur "maĉo," kvankam ekzistas la sama vorto kun malsama senco en la ordinara lingvo.

Por tio pravigas nin ekzemple la kutima uzado de la vorto "artikolo" en malsamaj sencoj, gramatika vorteto kaj ĵurnala verketo. Tia duobla senco tiom malmulte ĝenas, ke sendube multaj samideanoj neniam rimarkis, ke oni povas verki *artikolon* pri ĝusta uzado de la *artikolo* en Esperanto.

Ankaŭ nin pravigas en tiu ĉi rilato la multaj "ŝaradeblaj" vortoj, kies dusenceco estas tiom malmulte ĝena, ke nur malfrue Esperantistoj rimarkas por la unua fojo ilian ekziston. Negrave, se vino muskato povas ankaŭ esti tia paradoksa besto, kiel mus-kato.

Laŭ tiu ĉi principo, tute ne min ĝenus, se "radio," krom elsendaĵo de luma fonto, estus ankaŭ ĝenerala nomo de radiokomunika scienco.

Sed ŝajnas al mi, ke la demando diskutita inter ni kaj S-ro Long efektive . . . ne ekzistas.

Efektive, la vorteto "radio," en la nuna okazo, estas *nur popola mallongigo*, kiel "aŭto" anstataŭ "aŭtomobilo," kiel "steno" anstataŭ "stenografio," aŭ kiel "metro" en Parizo anstataŭ "Chemin de Fer Métropolitain."

Kiam al radiotelegrafistoj mi parolas pri "radio," ili komprenas "radiotelegrafio aŭ radiotelefonio," sed se kun medicinistoj mi uzas *la saman mallongigon*, ili komprenas "uzado de X-radioj."

Efektive ambaŭ uzas radiojn, kiuj inter si diferencigas nur per ondolongo.

Laŭ mia opinio, "radio" oficiale devas konservi sian ordinaran sencon, oficiale devas esti uzataj la plenaj vortoj "radiotelegrafio, radiotelefonio, radiologio, radiografio," sed en ordinara lingvo "radio" povas tre bone esti mallongigo tiel same por ĉiuj kvar supraj vortoj, kiel ekzemple ankaŭ por radioterapio aŭ aliaj radio-aferoj, en okazoj, kiam neniam malkompreniĝo estas timinda.

"Radiado" estas elsendado de radioj. Oni povas studi la sunan radiadon. Vidu ankaŭ la verketon

de Boirac "Pri la homa radiado." Ne ĝuste do estus doni al tiu ĉi vorto nur la mallarĝan sencon de radiotelekomuniko.

Resume, laŭ mia opinio, oficialaj vortoj devas esti nur la plenaj vortoj, sed en ordinara parolo akceptebla estas la mallongigo "radio" subkomprenante la ceteron de l'vorto.

En "ilia" radio, medicinistoj studos la radiadon de radiumo, en "ilia" radio radiotelegrafistoj studos radiadon de anteno. Sed oficiale nek radio nek radiado povas esti la nomo de la ĝenerala scienco.

From our *estimata Samideano*, S-ro T. C. Baillie, M.A., D.Sc., we have received the following with which we fully agree:—

I was much interested in the letter from Mr. Bernard Long in the August number of the *British Esperantist*, but until the Esperanto Technical Vocabulary for Physics is compiled, I would suggest that it is very desirable to exercise extreme caution with regard to the appropriation of words from the root "radi" in any technical sense.

"Radiado" seems to be the most appropriate term for "radiation" in the sense in which it is most frequently met with in Physical Science. Radiation is a very important branch of Physics, with ramifications into Heat, Light and Electricity, not to mention Radio Activity, and compilers of the Esperanto Dictionary of terms used in the Physical Science are certain to require the utmost freedom in the selection of words connected with Radiation. It would probably hamper them to find any word like "Radiado" already used in connection with a special application of Science.

I do not know how far the compilers of the vocabulary of Physical terms have proceeded, but it would be interesting to know whether the section dealing with Radiation is ready.

Yours sincerely,

T. C. BAILLIE.

NEW ROOTS.

WHILE we have Dr. Corret's letter in our hands, we feel moved to a further use of it. In the review of the Life of Joseph Rhodes that we published last month our contributor said:—

"So many (unofficialised words) in the writing of such an expert as Miss Briggs can only mean that the Akademio is seriously behind with its work."

Dr. Corret could not have seen that when he wrote:—

La "publiko" de la *komuna* lingvo ne estas klera kaj radikoj de la komuna lingvo estas internacie ofte diversaj. Tial en la komuna lingvo, grava principo estas, "ŝpari radikojn" kaj konstrui proprajn vortojn per kunmeto de radikoj, prefiksoj kaj sufiksoj.

La "publiko" de la *teknika* lingvo pliparte estas klera, almenaŭ ĉiu en sia propra fako, kaj la teknikaj radikoj estas ofte internaciaj. Tial en la teknika lingvo la principo "ŝpari radikojn" estas malpli grava, kaj pli ofte estas preferinde elekti internacian memstaran radikon, ol konstrui propre esperantan vorton.

The principle "ŝpari radikojn" is one for individual interpretation, but those are words of wisdom to be noted by writer and reviewer alike.

ESPERANTO PER RADIO.

NI havas grandas plezuron informi al niaj legantoj, ke la Londona Brodkasta Stacio (2 L.O., ondlongo 369 metroj) aranĝis paroladon pri Esperanto, kiu okazos sabaton, 20a Oktobro, je 7.15a horo. La titolo estos "Esperanto. The only cure for a tongue-tied world."

La parolonto estas S-ro John Merchant, kiu vojaĝos de Sheffield al Londono speciale por tio. Li kredeble ankaŭ parolos kelkajn vortojn en la "kara lingvo."

Ĉiu, kiu posedas radio-aparaton, estas petota "enaŭskulti" tiun vesperon kaj sendi raporton pri la rezulto al S-ro H. A. Epton, 17 Hart Street, London, W.C.1. S-ro Epton deziras kolekti adresojn de ĉiuj personoj interesataj pri radio.

KRONIKO.

LONDONO.—Okazis la 20an kaj 21an de Julio granda ĝardeno festo aranĝita de la Unuiĝo de la Ligo de Nacioj; unu el la celoj de la festo estas montri la diversajn popolojn kiuj akceptas la idealojn de la Ligo de Nacioj, do oni invitis la Esperantistojn partopreni. Du-tri mil personoj ĉeestis la feston en la belaj ĝardenoj de "St. Dunstan's" Regent's Park kaj ĝuis la multajn demonstraciojn kaj koncertojn de anoj de diversaj nacioj.

Kvar Esperantaj koncertoj estis aranĝitaj de S-ino Moscheles kaj aliaj gesamideanoj; helpis kantistinoj, Louise Gerard, Dorothy Grey, Rosa Maude, kaj internacie konata humoristo nia samideano Harrison Hill; deklamoj el verkoj de Shakespeare, Heine kaj Privat estas faritaj de Gesroj Goodall, Cameron, kaj dekjara Sinjoreto Spiller.

Prof. Gilbert Murray, estro de la agada komitato de la Unuiĝo de la Ligo de Nacioj prezidis la unuan koncerton kaj diris trafajn vortojn pri la utilo de Esperanto por la Ligo.

La horo konsistis el pli ol 30 gesamideanoj kiuj vestis sin armene, finne, france, hinde, hispane, holande, kimre, ruse, svede, tirole, k.t.p. Procesio vagis tra la ĝardenoj kaj estis kineme fotografita de Pathé Frères. Dum la vespero la Esperantistoj staris en "ronda familio" kaj paroladis pri la kara lingvo. Multe da intereso montris la aŭskultantaro kiam estas videble ke la Esperantistoj ja komprenas unu la alian, kaj ke la lingvo estas vivanta lingvo kaj ne estas nur projekto.

Budo por libroj kaj gazetoj troviĝis en la ĝardeno, kaj tie F-ino Roche disdonis propagandilojn kaj faris klarigojn al la multaj vizitantoj.

Federacio Esperantista de Lancashire kaj Cheshire.—La 60a Kvaronjara Konferenco okazis en la "Chamber of Trade," Southport, Sabaton, Aŭgusto 11an, kiam pli ol kvindek anoj ĉeestis.

La Prezidanto de la "Southport Chamber of Trade," S-ro Arnold Tidswell, bonvenigis la delegitojn, kaj diris ke kvankam li ne ĝis nun lernis Esperanton li vere kredas je ĝia celo kaj esperas ke la movado bone sukcesos.

F-ino Hielden de Southport proponis tre koran voĉdankon al S-ro Tidswell.

La Federacia Prezidanto, S-ro Wright, el Manchester, petis ke Esperantistoj ĉiam kaj ĉie propagandu la lingvon por ke la homamaso sciu ke Esperanto ja estas tio, kio la mondo bezonas.

La anoj temangis ĉe la Temperance Institute.

Tri Urboj Esperanto Grupo.—Ĉe la ĵus okazinta ĉiujara kunveno de nia grupo, ĉiuj kontentiĝis pro la fakto ke nia movado en Plymouth iras bone.

Oni elektis S-ron Ernesto Martyr kiel sekretario pro tio, ke S-ro S. R. Hawkins, tre okupata alimaniere, devas rezigni la oficon. Kun tiu nova oficisto, kaj la bonanima prezidanteco de S-ro Ralph Elliott ni rigardas esperplene al la estonteco.

En Julio nia grupo faris ekskurson al Lydford Gorge, kie, sub la influoj de la bela ĉirkaŭaĵo, kaj la samideana spirito ni atestis denove fidelecon al la afero Zamenhofa.

Oxford.—La Unuigita Komitato por Imposto laŭ Tervaloro (Monthly Journal, "Land & Liberty") held a Conference in Oxford, 13th to 20th August, at which 14 countries were represented, and have issued a manifesto which they have printed in a large number of languages, including Esperanto. Interesatoj povos ricevi plenan informon ĉe The United Committee for the Taxation of Land Values, 11 Tothill Street, London, S.W.1.

PROGRESS ABROAD.

HINDUSTHAN Esperanto Sabha, Delhi.—

The above-named Indian Esperanto Society, though recently established, is doing considerable work. There are about 100 members with a number of branches and representatives all over the country. Efforts are being made to start Groups in important towns.

Kobe.—Kvankam nia afero tiel bone disvastiĝis en Japanujo, ĝis lastatempe oni ne multe progresis en Kobe, grava havena urbego, kie troviĝas multe da fremdlandaj loĝantoj el multaj rasoj—vere internacia

komunumo. Sed lastatempe rimarkinda vigleco evidentiĝis. La Japanoj mem havas kursojn, organizis sukcesplenan propagandajn kunvenojn, kaj nun ankaŭ la fremdlandanoj havas kurson, kaj ĵus okazigis siavice propagandan kunvenon, ĉe kiu parolis S-ro Vaughan (F.B.E.A.) kaj Japana blindulo, S-ro Twahashi. Plua klaso (por anglo-parolantoj) rezultis. La regionaj gazetoj, anglaj kaj japanaj, plene raportas kaj bone subtenas nin.

NEKROLOGO.

Vacher, Ada Kate.—Kun sincera bedaŭro ni aŭdas pri la morto en Kensington, je 21 Aŭg., de nia malnova samideanino post trisemajna malsano. F-ino Vacher estis Fratulo de nia Asocio, al kiu ŝi aniĝis en 1909. Dum multaj jaroj ŝi estis la vivo de la grupo Kingston-on-Thames, kies membroj ŝuldas tre multe al ŝia klera helpo kaj sincera amikeco, kaj kie ŝi fondis Rondiran Gazeton ankoraŭ ekzistantan.

EDZIĜO.

S-ro G. A. Plowman el Northampton kaj F-ino F. M. Tobin el Stardingstone, Northants.

U.E.A. JARLIBRO.

THE Oficiala Jarlibro de la Universala Esperanto Asocio for the 11th year has been in our hands for some time, and we regret that we have not previously acknowledged our debt to the U.E.A. on its account.

For all Esperantists who take real interest in the movement as an international fact, living and working before our eyes, the Year Book is a necessity.

The 40 pages of Encyclopedia are filled with most interesting matter, of which, at any moment, any item may be useful to the intelligent reader. Occasionally one meets with, e.g., statistics which, we may venture to say, few of our members would know where to find, even if they could imagine a few places in which to look for them.

The dates listed under the heading "Esperantismo" ought, of course, to be in everyone's memory, and certainly are not.

Esperantistaj Organizaĵoj, giving a complete list of the names of our highest officials needs to be corrected by Nuremberg—they will be found in the current number of Esperanto—but the institutions are clearly set out and everyone should be acquainted with them. There follow full lists of National Organisations, Gazettes, Congresses, etc.

A full statement of the Organisation and delegates of the U.E.A. itself completes a book that ought to be brought to the notice

of all Esperantists. It would make a splendid *propagandilo* and we are confident that no one who possesses it will ever regret the amount expended on membership.

BIBLIOTEKO.

La Almozulino de la "Pont des Arts." W. Hauff.
Aventuro en la Novjara Nokto. H. Zschokke.

Tradukitaj de K. Bruggemann.

El la Mitologio de la Antikvaj Popoloj. K. Bruggeman.
Eldonitaj de Friedrich Ader, Dresden (See Sales notes, August).

PRI Hauff ni ne bezonas malŝpari tempon aŭ provi ornami lilion. Hauff estas tiel bona rakontisto, ke simpla laŭdo estas lia kiel rajto. Ĉi tiu estas bona, zorge, lerte skribita novelo, la presado sufiĉas, la Esperanto plejparte la plej bona, kaj la tuto rekomendinda.

Zschokke estas al ni fremda, do, kelkaj vortoj de klarigo eble estos utilaj. Ĉi tiu "Aventuro" estas ege nekredebla, ege ĝojiga. Certe ĝi neniam okazis; ni povas vidi ĝin okazanta. Tia estas la arto de S-ro Zschokke, kaj ni forgesis studi la stilon aŭ la Esperanton. Ni pardonos la kulpojn, se ili ekzistas, pro la ridado.

En la RAKONTOJ el la antikvaj mitoj S-ro Bruggemann permesis, ke li estu tro rapidigita. Ni ne miras. Ne kontenta ke li faris tradukojn sufiĉe multajn kaj grandajn por okupi multe da monatoj de ordinara homa tempo, S-ro B. ŝajne estas devigita skribi originale. Sekve, eraroj, kaj la aŭtoro ne povas ĉiufoje kulpigi la presiston. Alie, la rakontoj estas legindaj kaj legeblaj, kaj ni povas tutkore rekomendi ilin al tiuj el niaj legantoj kiuj ne jam konas la klasikajn verkojn.

DEMANDARO pri la Historio, Literaturo kaj Organizaĵoj de Esperanto por Esperantaj Ekzamenoj, de B. de Ladavèze, reviziita kaj kompletigita de Prof. D-ro Göhl.

En la redaktora artikolo en la Julia numero ni atentigis, ke ĉi tiu libro baldaŭ aperos. Ĝi estas nun havebla kaj ni forte rekomendas al grupsekretarioj, ke ili ĝin akiru senprokraste. Ĝi estas je oportuna granda por la poŝo, la presaĵo estas klara, kaj la diferencaj literpecoj bone elektitaj por impresi la memoron.

Evidente la revizioj estis tre ampleksaj kaj bezonis multajn aldonojn. D-ro Göhl ŝajne, faris sian laboron sufiĉe bone por praktikaj celoj.

Tra la libro oni donas aludojn al originalaj fontoj de informo; do, kiu deziras persisti en la studado havas direktojn al la vojo. Kaj, vere, se la aliaj libroj estus haveblaj, oni devus persisti. La "Historio" de Zakrzewski estas alloga libro, kiu plenigus, tre riĉe, multajn horojn.

Sed la Demandaro mem estas plena libro, kaj la studanto kiu efektive posedas ĝian enhavon povas stari ie senhonte inter la eminentuloj. Multe da valora amuzado oni povus havi se grupoj kondukus inter si periodajn ekzamenojn bazitajn sur la Demandaro. Ni estas konintaj grupkunvenojn kiuj estis multe malpli profitaj.

ZAMENHOF - MONUMENTO.

RAPORTO DE LA ORGANIZA KOMITATO AL LA XV-A
UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO NÜRNBERG
AUGUSTO 2-8, 1923.

La konkurso por la monumenta desegno okazis en Polujo, kaj rezultis ke 2 verkoj ricevis premiojn 1-an kaj 2-an, kaj kelkaj aliaj senditaj verkoj estis distingitaj. Bildoj de la du premiitaj verkoj aperis en "Esperanto" No. 289, Feb., 1923, kaj en "Revuo de Esp. Triumfonta" No. 6, Apr., 1923.

La Varsovia Kom. komunikis, ke estas urĝe necese fari tujan decidon, ĉar la tombo de la Majstro bezonas riparon, kaj se ni ne tuj konstruos la Monumenton, la familio de la Majstro devos elspezi monon por la riparo. La Org. Kom. respondis, ke oni povas komenci la bazon de la monumento, kaj tiel eviti nenecesajn elspezojn por riparo, ĉar la sama bazo taŭgos ja por la monumento elektota, kaj samtempe petis de la Varsovia Kom., sciigon pri la kosto de la proponitaj projektoj por posta definitiva decido.

La aŭtoro de la 1-a projekto, S-ro Lubelski, postulas: Por la pretigo de lia projekto kune kun fundamento kaj starigo sur la tombejo, £220 ĝis £240 sterl.

Dum la nuna Kongreso okazis kunsido de la Internacia Komitato por la monumento kaj estis unuanime decidita:

1. Definitive akcepti la verkon de Lubelski, kiu ricevis la 1-an premion. Kaj senprokraste alpaŝi al la konstruigo de la monumento.
2. Ke la Granito estu el Skotlando pro ĝia longa daŭreco.
3. Ĉiu teksto sur la monumento estu en la Esperanta lingvo, escepte la nomo de la artisto.
4. Akcepti la proponon de la Varsovia komitato pri surskriboj de nomoj sur la flankojn de la monumento, kondiĉe, ke la nomaro estu kompleta antaŭ la oficiala malkovro de la monumento, kaj nur nomoj de Naciaj Societoj estu akceptatoj. La Org. Kom. ekzameni la minimuman pagkondiĉojn de ĉiu lando por rajtigo al surskribo.

Financo.—De la raporto de nia honora Kasisto oni vidos, ke dum la lastaj dek du monatoj ni sukcesis kolekti nur la sumon de ĉirkaŭ £78 sterl., kaj tion preskaŭ entute de Britaj Esperantistoj. Kvankam ni forsendis cirkulerojn al preskaŭ ĉiuj konataj Esp. Organizoj tra la mondo, multaj ne respondis.

La ĉefaj Esp. gazetoj "Esperanto" de U.E.A. kaj Esp. Triumfonta, daŭrigis sian helpon dum la jaro per artikoloj, kaj por tio ni esprimu niajn sincerajn dankojn al ties redaktoroj.

Oficeja Statistiko.—Periodo: de la komenco de la laboro:

Leteroj ricevita 287 Leteroj forsenditaj 220
Cirkuleroj k.t.p. 744

J. D. APPLEBAUM,

Honora Sekretario de la Organiza kaj Internacia Komitato.

11 Mayville Road; Mossley Hill, Liverpool (Anglujo).

Raporto de la Honora Kasisto.

ENSPEZO.

Porto de 1922—

Mono en Kaso £3 16 9
Deponita en Bank £47 13 6

£51 10 3

Enkasigo en Brita mono de 4,093 kĉ deponita en Banko de Bohemio kun procentaĵo £23 2 10

Enkasigo en Brita mono de alilandaj monbiletoj antaŭe raportitaj £13 11 5

Mono ricevita interdume £77 14 3

ELSPEZO.

Pagita por kuponkartoj kaj forsendo £16 4 9
Poŝtelspezoj k.t.p. £4 9 4
Saldo—

Deponita en Banko ... £143 4 11
Mono en kaso £1 19 9
£145 4 8

£165 18 9 £165 18 9

Mono en Banko de Komerco en Lodz Pol. Mk. 95,314,30
Mono en kaso ĉe la Kasisto .. Grm. „ 100,000,—
WM. PAGE,

Honora Kasisto,
31 Queen St., Edinburgh (Skotlando).

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Inc.), 17 HART STREET, LONDON, W.C.1.

OFFICIAL NOTICES.

MEETING OF COUNCIL.

Councillors are reminded that the next meeting of Council will be held in Edinburgh on Saturday, 29th of September, 1923. The agenda, containing full details as to hour and place of meeting, will be sent to all Councillors by post.

NEW DELEGATE COUNCILLOR.

Glasgow, A. M. RICE.

DONATIONS (To 31st August).

Propaganda Fund: E. E. TURNER, 10/-; Sundries, 2/-.

Expenses of Delegate to Nürnberg: J. Merchant, £5.

GUARANTEE FUND, 1923.

	£	s.	d.
Carried forward (p. 104)	500	10	0
Miss L. E. Waddy, Southport.. ..	0	10	0
Total	£501	0	0

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

EDWARD LEWIS, 29 Priory Park Road, London, N.W.6; ROGER MILCENT, 3 Rue du Tripot, Airanches, Manche, France; MISS MARGARET NEWBOULT, 17 Chesham Street, Bradford; MISS EMMELINE F. MATEHEY, Netherleigh, Bracknell, Berks.

EXAMINATIONS will be held at the Offices of the Association, 17 Hart Street, London, W.C.1., as follows:—

Preliminary: Monday, 1st October, 6.30 to 8. Fee, 1/6.

Advanced: Tuesday, 2nd October, 6 to 9. Fee, 3/-.

Candidates should give notice of intention to attend.

MONTAGU C. BUTLER,

Secretary.

FAKO DE KORESPONDO.

19.—Aŭstralio.—Ivan Majstrovich, c/o G.P.O., Auckland, per ipk. kun. ges. ĉiulande.

20.—Germanujo.—180 fervoraj novuloj (de grupestro A. Leo Fiedler, Schillerstr 15 III, Breslau 13), dez. interŝ. l. ipk, pm, kaj aliaĵojn, ĉiulande. Respondos tuj kaj ĉiam.

21.—Siberio.—Esperanto-lernantoj ĉe Stefano Trofimov, en Politeknikum, Ĉita, dez. kor. kun alilandaj teknikaj lernantoj pri progreso de Esperanto kaj teknikaj aferoj.

22.—Aŭstralio.—J. Sharples, Flinders St. West, Townsville, Queensland, dez. interŝ. pm. tutmonde.

23.—Germanujo.—Fino Wilhelmina Theileis, Johannisstrasse 18, Düsseldorf, per ipk.

24.—Usono.—Fino Lucile Coggeshall, studentino, 1141, Morrison St., Portland, Oregon, per pki.

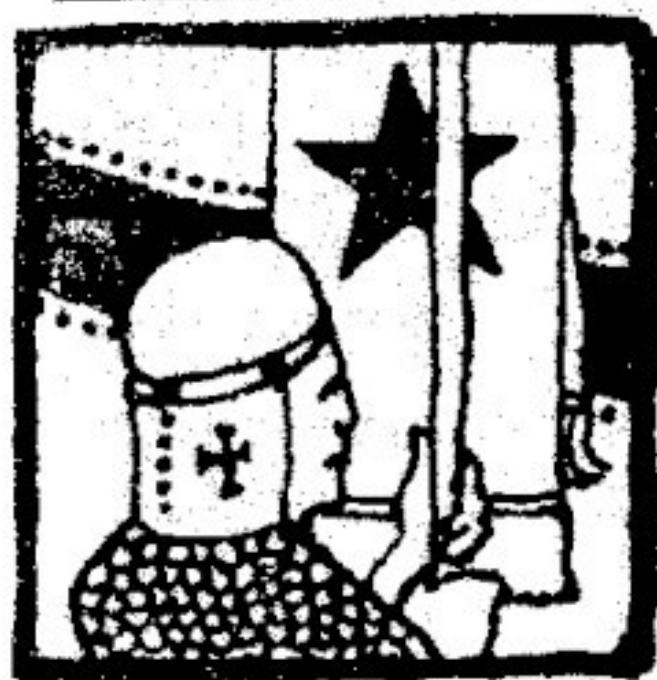
25.—Anglujo.—L. V. Cartwright, brita mararmea maristo, H.M.S. "Rowena," Devonport, letere kun eksterlandaj samid.

LA JUNA LERNANTO

SUPPLEMENT TO "THE BRITISH ESPERANTIST"

N-RO 21

SEPTEMBRO 1923

La Juna Lernanto is distributed free with *The British Esperantist*. Separate subscriptions are accepted at 1/- per annum post free commencing with any number. Price for quantities, 6d. for 25 or 1/- for 50, post free. Send orders to B.E.A., 17, Hart Street, London, W.C.1, England.

La Juna Lernanto estas disdonata senpage kun *The British Esperantist*. Apartajn abonojn oni akceptas po 1 ŝilingo jare, aŭfrankite. Oni povas komenci je iu ajn monato. Prezo por kvantoj, 6 pencej por 25, 1 ŝilingo por 50, aŭfrankite. Mendojn oni sendu al B.E.A., 17, Hart Street, London, W.C. 1, Anglujo.

Manuskriptojn k.t.p. oni bonvole sendu al S-ro E. R. Edmonds, 21, Russellcroft Road, Welwyn Garden City, Herts, Anglujo.

*The world is so full of a number of things,
I'm sure we should all be as happy as kings.—R.L.S.*

Karaj Gejunuloj,

This month we commence a new series in our Puzzle Competitions, and I hope all the present competitors and many new ones will join in making the Eighth Series as successful as the previous ones.

The names of the winners of the special prizes will be announced later on.

Some very good original stories have been received in our Special Competition for readers living in the British Isles, and the results will be published in October.

Ĉi tiu numero de nia gazeto estas la plej interesa el ĉiuj, ĉar vi, karaj geamikoj, mem verkis ĝin. Ni plenaĝuloj estas tre fieraj pri vi kaj ĝojas ke vi povas tiel lerte esprimi viajn ideojn en Esperanto.

Ĝus okazis en Germanujo grandega Internacia Kongreso, kaj multe da Esperantistoj diverslandaj ĉeestis.

La organizintoj petis min sendi kelkajn verkaĵojn de britaj gejunuloj por uzo en ekspozicio de skribaĵoj faritaj de ĉiulandaj geknaboj. Do, mi sendis kelkajn, kaj mi estas certa, ke vi ĝojos scii ke viaj klopodoj estis tre admirataj de multaj alilanduloj.

Ne forgesu, ke mi volas ricevi viajn foto-grafaĵojn, ĉar sen tio, kiel mi vere povas vin koni?

Via amike,

LA REDAKTORINO

ANNIE LAURIE
(*Skota Kanto*)

En Maksveltona valo,
Loĝadas anĝelin',
Kaj tie ŝi promesis
Eterne ami min.
Dum ĉiu vivmoment'
Mi revas nur pri ŝi,
Kaj por bela Annie Laurie
Volonte mortus mi.

Kun frunto kiel neĝo,
Kaj cigne blanka kol',
De mia koramego
Ŝi estas la idol'.
Plej rava sur la ter',
Lazurokula ŝi;
Kaj por bela Annie Laurie
Volonte mortus mi.

En ŝia fepaŝeto
La rosa malpezec',
En ŝia kara voĉo
Venteta sopirec'.
Al mi la tuta mond'
Konsistas nur el ŝi;
Kaj por bela Annie Laurie
Volonte mortus mi.

NIAJ JUNAJ VERKISTOJ

(*La Redaktoro nur aliigis efektivajn erarojn*)

LA LANDO KIUN MI ŜATUS VIZITI KAJ KIAL

La lando kiun mi deziras viziti estas Afriko, ĉar tie troviĝas la mineraloj, oro, karbo, kaj ŝtono. Mi ankaŭ ŝatus studi la kreskaĵojn kaj la florojn kiuj kreskas en tiu lando. Kiam mi estus tie, mi studus la strangajn aferojn kiuj loĝas en la arbaro kaj ne estas troveblaj en Angllando. Se mi trovus ion kiu estas tre interesa, mi sendus ĝin al la Botanikaj Ĝardenoj kiuj estas en la bela urbo Londono. Dum mia libertempo kun la indiĝenoj mi instruus al ili la morojn de la Angloj. Poste mi pensas ke mi tre ŝatus iri al Egiptujo por vidi la tombon de la reĝo kiu vivadis antaŭ 3,000 jaroj. Mi ankaŭ ŝatus vidi la antikvajn preĝejojn kaj la piramidojn kiuj estis tie de 3,000 jaroj.

Arthur Rouse (aĝo 13).

KIE MI ŜATUS LIBERTEMPI KAJ KIAL

Foriri por krozo en la Pacifika Oceano! Eĉ la penso estas rava. Ĉar krozi en nekonatajn danĝerojn kaj havi ĉiom da aventuroj, vizitante kanibalajn insulojn, kaj penante negoci kun nacioj por strangaĵoj kaj tiel plu, ŝajnas kiel revo.

Ankaŭ, en la energiiga aero ĉe la maro, miksata kun la tre ĝojaj sentoj, oni preskaŭ estas devigata al ĝojeco kaj plezureco, la tuto kompreneble post kiam la markruoj estas ricevitaj. Tiam ho! Foriri por ĝoja vivo sur la oceana ondo.

Aŭskultante al la rakonto de la maljuna maristo, ĉu vi ne esperas indulgi vin en simila aventuro? Mi imagos min mem ĉirkaŭata de miaj amikoj, rakontanta miajn aventurojn al ili. Tiel fiera mi estos!

La frizhara nacio rigardegas la vaporŝipon, kiu estas al li fonto de miro kaj ĝojo, tuŝante ĉion time. Post la vizito, mi revenus al la ŝipo, donante al la ĉefo iom da juveletoj, ĉar al li ili estas tre valoraj. Tiamaniere, mi vizitus multe da insuloj kaj iliajn gentojn, kaj estus kun sentoj de ĝojeco kaj bedaŭro ke mi revenus.

William Hodson (aĝo 13)

KION MI VOLAS FARI KIAM MI ESTOS PLENAĜULO

Kiam mi estos plenaĝulo mi deziras instrui Esperanton. Antaŭ mi povus instrui, mi irus al vesperaj klasoj. Unue mi aĉetus la librojn por lerni ĉe la hejmo en miaj liberaj minutoj. Mi ne scias multon pri Esperanto nuntempe sed mi studas tre laboreme ĝis mi scios ĝin. Mi iris al kelkaj kunvenoj lastan someron kaj ŝatis

ilin tre multe. Kiam mi estos plenaĝulo, mi ŝatus iri al la konferencoj en aliaj landoj kaj paroli al la tieaj Esperantistoj, kiel Sinjoro Merchant la prezidanto, kaj la prezidanto de la Blinda Asocio. Poste mi penus sukcesi en miaj ekzamenoj. Mi jam sukcesis en la unuagrada, kaj ankaŭ mi ŝatus tre multe sukcesi en la dua ekzameno. La dua ekzameno estas por esti ekzamenisto de Esperanto. Kiam mi estos plenaĝulo, kaj mi scios sufiĉan Esperanton por instrui ĝin, mi penos ke oni instruu ĝin en ĉiuj lernejoj, ĉar mi ŝatus vidi ĝin tra la tuta mondo.

Mabel Tonkin (aĝo 13).

KION MI VOLAS FARI KIAM MI ESTOS PLENAĜULO

Kiam mi estos plenaĝulo, mi volas esti forĝisto; ĉar mi pensas ke forĝisto havas feliĉan tempon. Mi ofte rigardas la forĝiston kiu laboras en forĝejo apud nia domo. En la forĝejo estas granda fajro. Estas tre amuze, rigardi la belajn fajrerojn de la fajro. Kelkaj flugas en la akvujon apud la fajro, kelkaj naĝas en la aero simile al belegaj feinoj ĝis la plafono, kaj malaperas kvazaŭ per magio, aliaj supreniras la kamentubon en la freŝa aero kaj tie malaperas ankaŭ. La forĝisto faras multe da objektoj el fero, ekzemple ĉevalŝuoj. Kiam li faras ĉevalŝuon, li varmegigas pecon da fero ĝis kiam ĝi estas ruĝa kaj mola. Tiam li kurbigas ĝin sur la amboso kaj formas ĉevalŝuon. Kvankam la laboro de la forĝisto estas tre malfacila, ĝi estas tre interesa kaj tial mi volas esti forĝisto.

Harry Gregory (aĝo 8).

KIE MI ŜATUS MIAN LIBERTEMPON KAJ KIAL

Kiam oni decidas kie li ŝatus sian libertempon, li ĉiam elektas la lokon kie li trovas la plej grandan plezuron. Diversaj personoj havas diversajn opiniojn. Unu persono diras ke libertempo en marborda urbo estas la pli bona.

Mi ŝatus iri por mia libertempo al la kamparo en Derbyshire. Mi ŝatus la arbojn, kamparon kaj florojn. La birdoj kantas, la aero estas freŝa kaj la vento fajfas kviete en la folioj dum vi promenas tra la kampoj. En unu kampo estas videblaj ŝafoj kaj ŝafidoj. La blekoj de gebovoj estas aŭdataj trans la kampoj. Malproksime estas la montoj. Vi estas liberigita de la tumulto de la stratoj en la urboj, kiu estas malbona por la nervoj kaj kiu ne estas trovita en la kamparo. Se oni iras al la libertempaj vizitadejoj, kie estas multe da homoj, estas malagraba babilado de langoj. Libertempo en la kamparo ne estas tiel multekosta kiel libertempo en urbo sur la marbordo, kie estas

multe da butikoj, kiuj delogas la monon el la monujo. Se vi estas riĉa, vi iras kaj pafas bestojn. Se vi ne povas pafi la bestojn, do aĉetu reton kaj foriru kaj kaptu papiliojn. Mi pensas ke libertempo en urbo sentas ne tiel libera kiel libertempo en la kamparo.

Vernon Goodwin (aĝo 13)

LA LANDO KIUN MI ŜATUS VIZITI KAJ KIAL

La lando kiun mi ŝatus viziti estas Holando, ĉar mi ŝatus vidi la kampojn kun la floroj. Mi ŝatus vidi la ventmuelejojn, kun iliaj veloj, kaj la virinojn en iliaj pitoreskaj roboj, kaj la lignajn ŝuojn kiujn ili portas. Ĉiuj de la floroj kiuj havas bulbojn kreskas en la kampoj de Holando. La asfodeloj, tulipoj, kaj narcisoj venas de Holando. La viroj portas rondajn ĉapetojn, kaj fumas longajn pipojn. La virinoj faras belajn fromaĝojn kaj buteron, kaj ili sendas ilin al Anglujo. Holando estas tre ebena lando. La viroj faras fosaĵon, por la akvo; la lando estas tre sabla, kaj tio estas kial ili povas kreskigi belajn florojn. Se ili ne havus fosaĵon, la lando estus superakvegita; ĝi kuŝas tre malalte, je kelkaj futoj malsupre de la maro. Mi ŝatus viziti Holandon, ĉar mi ŝatus vidi ĉiujn de la aĵoj kiujn mi priskribis.

Ethel Britton (aĝo 15).

PRO KIO MI ŜATUS ESTI PARLAMENTANO

Mi ŝatus esti parlamentano kaj fari leĝojn. Unue mi havus pli da domoj konstruitaj por la popolo. Post tio mi konstruus pli da lernejoj por infanoj. Mi penus fari bonon por la popolo kaj helpi la malriĉulojn. Mi vojaĝus al ĉiuj lokoj se mi estus parlamentano. La prezoj de nutraĵo estus malpli grandaj, ankaŭ impostoj estus malpli grandaj. Antaŭ mi estus parlamentano mi devus esti elektita de la popolo, kaj se mi estus elektita mi estus tre okupata. Mi plibonigus la staton de Anglujo kaj baldaŭ poste mi petus al la aliaj membroj helpi min konstrui ĉambrojn por la malriĉuloj. Dum la malvarma sezono, multaj senhejmaj homoj vagas ĉirkaŭe, lacaj, malvarmaj kaj malsataj, sed mi sendus ilin esti nutritaj kaj vestitaj pli bone. Post tio, mi provizus al senlaboruloj laboradon. Kiam la lernejoj estus konstruitaj, mi instruigus "Esperanto," la internacian lingvon, al la infanoj. Mi devus koni diversajn lingvojn, sed la unua lingvo kiun mi lernus estus Esperanto. La "Houses of Parliament" estas lokita sur la River Thames, kaj mi irus tien kun la aliaj membroj. Estus granda honoro iĝi Membro de Parlamento.

Alice Russell (aĝo 12).

KIE MI ŜATUS LIBERTEMPI KAJ KIAL

Mi ŝatus viziti la Isle of Man. La Isle of Man estas en la okcidento de Anglujo. Ĉi tiu loko estas ambaŭ marborda kaj kampara. En partoj ĝi estas tre pentrinda. Mi vizitis la Isle of Man iam antaŭe sed mi nur vidis parton de ĝi, ĉar mi nur pasigis dek-du tagojn tie. Mi ŝatus iri al Ramsey, Port Erin, kaj Port St. Mario. Mi ankaŭ ŝatus grimpi al la supro de Snaefell, la plej alta monto en la Insulo. Per ambaŭ vagonaro kaj ŝipo mi devus atingi la finiĝon de mia vojaĝo. Mara vojaĝo estas tre bona por personoj kiuj estas malsanaj sed mi pensas ke mi ĝuus tion, ĉu mi estus malsana aŭ ne.

Alice Woffenden (aĝo 12).

PRO KIO MI ŜATUS ESTI PARLAMENTANO

Mi ŝatus tre multe iĝi parlamentano. La motivo, ĉar mi ŝatus tre multe paroli al miloj da homoj. Mi provus malpliigi prezojn de nutraĵo, kaj plibonigi la komercon. Ankaŭ mi provus havi pli da domoj, kaj mi farigus pli bonajn leĝojn por la malriĉaj homoj. Mi metus pli da policianoj en la centroj de krucvojoj en grandaj urboj por malebligi akcidentojn, kaj mi ankaŭ havus paper-korbojn por ke la homoj enmetu paperojn kaj frukt-ŝelojn en la stratoj. Mi provus mian eblon helpi la hospitalojn kaj resanigajn hejmojn. Homoj kiuj iĝos parlamentanoj devas esti tre riĉaj. Antaŭ mi estus parlamentano, ĉiuj la homoj devus voĉdoni, kaj se mi havus la plej multajn voĉdonojn mi iĝus parlamentano.

Gladys Hargreaves (aĝo 12).

LA PERSONO EN LA HISTORIO KIUN MI PLEJ ŜATAS

Reĝino Victoria estis la plej bona reĝino kiu iam regis sur la trono de Anglujo. Ŝi estis naskita en la jaro 1819 je Kensington Palace. Je sia dek-oka jaro ŝi venis al la trono. Kiam ŝi estis du-dek-unu-jara, ŝi edziniĝis kun sia kuzo Albert. Dum ŝi estis Reĝino de Anglujo, ŝi estis ankaŭ Imperiestrino de Hindujo. Ŝi formis koloniojn kaj helpis fari pacon. Reĝino Victoria havis kvar filojn, Albert Edward, Alfred, Arthur kaj Leopold; ŝi ankaŭ havis kvin filinojn, Victoria, Alice, Helena, Louise, kaj Beatrice. La reĝino estis kronita je Westminster. Ŝi estis la filino de la antaŭa Duko de Kent. La Jubileo de Reĝino Victoria estis festo je la du-dek-unua de Junio en la jaro 1887. Ĉiuj la popoloj de la imperio estis malĝojaj kiam la reĝino mortis.

Hilda Atkinson (aĝo 13).

RAKONTOJ DE SCIURO

LA MAFELIĈA JUNULO

En la parko kie kreskas la arbo, kiu estas mia domo, multe da interesaj aferoj okazas ĉiutage.

Apud mia arbdomo estas vasta peco da tero. Ĝi ne estas kovrita per herbo, sed la tero estas malmola kaj ŝtona. Meze staras trinkfontano, kie vi aŭ iu povas trinki akvon.

Estas nur necese puŝi etan butonon kaj la akvo elverŝiĝas. Flanke estas fera taso por enkapiti la akvon. Kiam mi soifas, mi tre ofte deziras, ke mi mem povu puŝi la etan butonon por havigi la belan akvon.

Ĉu vi memoras, ke vi unufoje donis al mi akvon el la fera taso?—kaj mi estis tiel soifa, ke mi forlekis la tuton, kaj vi diris, "Eta sciuro, vi vere estas kiel porko."

Mi ofte sidas sur la pinto de la trinkfontano, kaj ĉirkaŭrigardas la mondon kaj la homaron. Preskaŭ ĉiu, kiu preterpasas, ekkrias, "Ho, rigardu! Kia ĉarma sciuro! La karulo!" Mi tre ŝatas aŭdi, ke personoj admiras min. Mi diras al vi, tute malkaŝe, ke mi estas plaĉema eta besto.

Unu vesperon mi sidis sur la pinto de la trinkfontano. Okaze junulo alproksimiĝis. Kiam li atingis la fontanon li ekprenis la feran tason kaj enpuŝis la butonon. Poste li trinkis tason post taso da akvo. Mi ekscitiĝis. Kien ajn li metis la akvon? Sed fine li satis. Ne rimarkinte min, li demetis la tason, kaj daŭrigis sian promenon, laŭ la direkto al mia arbo.

Mi saltetis de la fontano, kaj sekvis lin. Kiel malrapide li piediris! Mi povis facile lin rigardi kaj observi. Li mem neniam rigardis ion. Eĉ lia dorso aspektis malfeliĉa, ĉar ĝi ne svingiĝis gaje, kiel via dorso kiam vi piediras. Ŝajne liaj piedoj ne volis marŝi. Liaj ŝultroj ankaŭ kliniĝis, kaj liaj brakoj pendis peze. Tamen la junulo daŭrigis sian piediron ĝis la verda benko kontraŭ mia arbhejmo.

Alveninte tie, li sidiĝis. Mi rigardis lin dum kelkaj sekundoj. Sed li ne rimarkis min. Li sidis kvazaŭ ne estis io por vidi. Lia kapo apogis sin al la brusto, sed li ne dormis, ĉar liaj okuloj estis malfermitaj.

Mi saltetis sur la malantaŭan parton de la benko, kaj staris apud li, sed ŝajne li nek aŭdis, nek vidis min. Fine mi metis miajn piedojn sur lian brakon, frotante mian vizaĝon kontraŭ lia maniko.

Ho, ĝojo! Jam li rimarkis min, kaj levis min sur sian genuon. "Eta sciuro," li diris,

Competitions for Boys and Girls

PUZZLE COMPETITION—No. 1.

(Eighth Series)

This Competition is limited to boys and girls of not more than 15 years of age. Competitors must write their solutions on a postcard addressed "KONKURSO," c/o B.E.A., 17, Hart Street, London, W.C. 1, and add their age and the name of their school. A Monthly Prize will be given, and at the end of the Series special prizes will be awarded to those who obtain the highest number of marks.

N.B.—It must be understood that Solutions are the competitors' unaided work.

In schools where Esperanto is taught it is suggested that the teacher collect the cards and send them in under an envelope, to save postage.

Postcards to be sent not later than October 3rd.

ZIGZAGAĴO

x	.	.	.	estas insekto
.	x	.	.	estas juvelo
.	.	x	.	estas ornamajo
.	.	.	x	estas kreskajo
.	.	x	.	estas parenco
.	x	.	.	estas besto
x	.	.	.	estas birdo
.	x	.	.	estas insekto
.	.	x	.	estas sidejo
.	.	.	x	estas gajaĵo

VIZITKARTO

Divenu mian profesion, kunmiksante kaj uzante ĉiujn literojn:—

E. P. N. KUBUTO, M.A.
TIGRIS.

LITERARY COMPETITION—NO. 8.

This Competition is open to Boys and Girls of not more than 18 years of age. Papers must bear the name, address and age of the competitor, and be addressed "KONKURSO," c/o B.E.A., 17, Hart Street, London, W.C. 1. A monthly prize will be awarded.

It must be understood that papers are the competitors' unaided work.

Verketo: Mia libertempo.

Entries to be sent not later than October 3rd.

"Ĉu vi ĝojas vidi min? Ho, se vi nur povus paroli, etulo, mi vere ŝatus aŭdi eĉ etan sciuron diri tion. Kiam junulo ne havas laboron kaj ankaŭ malsatas, neniu en la mondo, laŭ mia sperto, deziras renkonti lin."

Li paŭzis, sed baldaŭ rekomencis paroli. Kion li diris kaj kio poste okazis mi devas rakonti al vi en mia sekvonta historieto.

M.M.G.